

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 3.6.2010
COM(2010)282 konč.

POROČILO KOMISIJE

Poročilo o politiki konkurence za leto 2009

SEC(2010)666

POROČILO KOMISIJE

Poročilo o politiki konkurence za leto 2009

Uvod

1. V prvem poglavju tega poročila je prikazan pregled o tem, kako so se dodatno razvijali in uporabljali instrumenti politike konkurence, tj. državna pomoč, protimonopolna pravila in pravila o nadzoru nad združitvami. V drugem poglavju je obravnavano, kako so se ti in drugi instrumenti izvajali v izbranih sektorjih. V tretjem poglavju je prikazan pregled razvoja dejavnosti v zvezi s potrošniki v preteklem letu. V četrtem poglavju je poudarek na sodelovanju z Evropsko mrežo za konkurencu in nacionalnimi sodišči, medtem ko so v petem poglavju obravnavane mednarodne dejavnosti. V šestem poglavju je na kratko opisano medinstitucionalno sodelovanje.
2. Podobno kot lani letno poročilo o konkurenci vsebuje poglavje, namenjeno posebej pomembni temi na področju politike konkurence. Letošnja izbrana tema je „Politika konkurence in finančno-gospodarska kriza“.
3. Zato je v letošnjem poročilu posebna pozornost namenjena oceni Evropske komisije o nacionalnih ukrepih, sprejetih kot odziv na finančno in gospodarsko krizo, pri čemer so ti bodisi nacionalne sheme ali ukrepi, usmerjeni v posamezne družbe finančnega sektorja. Podobno je posebna pozornost namenjena tudi ukrepom, ki se izvajajo znotraj začasnega okvira za ublažitev učinkov krize na realno gospodarstvo. To je zahteval tudi Evropski parlament v svojem osnutku resolucije o letnem poročilu o politiki konkurence za leto 2008, ki je bil v času zaključevanja te izdaje letnega poročila o konkurenci predmet razprave¹.
4. Dodatne informacije so na voljo v podrobnem delovnem dokumentu služb Komisije² in na spletni strani Generalnega direktorata za konkurencu³.
5. Lizbonska pogodba je začela veljati 1. decembra 2009. Od takrat se je spremenilo številčenje členov. Na protimonopolnem področju so člani 81, 82 in 86 ES postali člani 101, 102 oziroma 106 PDEU, določbe pa so vsebinsko enake. V tem celotnem dokumentu pa je ostalo sklicevanje na staro oštevilčenje, če zadeva postopke pred 1. decembrom 2009. Tudi staro sklicevanje na člene Pogodbe ES na področju državne pomoči (člani od 87 do 89 ES) je ostalo, če je prišlo do navedenih postopkovnih korakov pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe.
6. Prav tako se od 1. decembra 2009 Sodišče prve stopnje imenuje Splošno sodišče. Toda izraz Sodišče prve stopnje je v tem sporočilu ostal za sodbe, izrečene pred tem datumom.

---

¹ Osutek poročila o Poročilu o politiki konkurence za leto 2008 (2009/2173(INI)), Sophia in 't Veld (poročevalka – skupina ALDE – NL).

² SEC(2010) 666.

³ http://ec.europa.eu/competition/index_sl.html.

IZBRANA TEMA: POLITIKA KONKURENCE IN FINANČNO-GOSPODARSKA KRIZA

Kakšna je vloga politike konkurence v okviru krize?

7. V letu 2009 se je Evropska unija, tako kot preostali svet, spopadala z izjemno resno finančno in gospodarsko krizo. Leto je bilo zelo težavno za gospodarstvo, za poslovanje in za oblikovalce politik. Vlade, centralne banke in finančni regulatorji, skupaj z Evropsko komisijo, so se trudili, da bi stabilizirali finančni sistem in zagotovili, da v prihodnje do podobne krize ne bi več prišlo. Oblikovalci politik so prav tako poskušali oblikovati politike, s katerimi bi čim bolj zmanjšali vpliv krize na realno gospodarstvo.
8. Od začetka krize so bili cilji Komisije pri uporabi pravil konkurence dvojni. Prvič, podpora finančni stabilnosti s čim prejšnjo zagotovitvijo pravne varnosti za ukrepe, ki jih sprejmejo države članice EU. Drugič, ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev v Evropi in zagotavljanje, da nacionalni ukrepi ne bi prenašali težav v druge države članice.
9. Kmalu po izbruhu krize so se države članice odločile, da bodo finančnemu sektorju namenile velike zneske državne pomoči. Vključila se je Evropska komisija na podlagi svojih pooblastil za nadziranje državne pomoči v skladu z določbami o konkurenci iz Pogodbe ES. Od začetka krize sta imela politika konkurence in zavzemanje za konkurenco bistveno vlogo pri ohranjanju ene od največjih prednosti EU: notranjega trga.

Kakšen je bil odgovor politike Komisije?

10. V obdobju od oktobra 2008 do avgusta 2009 je Komisija sprejela štiri sporočila o tem, kako bo uporabljala pravila o državni pomoči za vladne ukrepe podpore finančnemu sektorju v okviru sedanje krize. Komisija je 13. oktobra 2008 sprejela smernice o uporabi pravil o državni pomoči za programe državne podpore in individualno pomoč finančnim institucijam (sporočilo o bančništvu)⁴. Te smernice so bile izdane po zlomu banke Lehman Brothers 15. septembra 2008, nastopu nujnosti reševanja pomembnih igralcev na trgu, kot so Fortis, Dexia, Bradford & Bingley in Hypo Real Estate in napovedi državne pomoči ali jamstvenih shem držav članic, kot sta Danska in Irska.
11. Komisija je morala obravnavati številne priglasitve nujnih ukrepov pomoči, ki so jih predložile države članice. Odzivala se je zelo hitro, saj je prerazporedila zelo predano osebje in začasno najela nove vires.

Dokapitalizacija bank

12. Države članice so za premagovanje krize poiskale različne rešitve, od jamstvenih shem do dokapitalizacij. Potekale so poglobljene razprave z Evropsko centralno

---

⁴ Sporočilo Komisije – [Uporaba pravil o državni pomoči za ukrepe v zvezi s finančnimi institucijami v okviru trenutne svetovne finančne krize](#) (UL C 270, 25.10.2008, str. 8).

banko in državami članicami, Komisija pa je 5. decembra 2008 sprejela sporočilo o dokapitalizaciji⁵.

13. Sporočilo o dokapitalizaciji razlikuje med bankami, ki so načeloma zdrave, in bankami v težavah. Določa smernice za oceno kapitalskih vložkov, ki predstavljajo pomoč. Banke v težavah, pri katerih obstaja nevarnost plačilne nesposobnosti, bi seveda morale plačati višje obresti za prejeto državno pomoč in biti deležne strožjega nadzora. Banke v težavah, ki so prejele pomoč, se morajo prestrukturirati za obnovitev sposobnosti dolgoročnega poslovanja.
14. Sporočili o bančništvu in dokapitalizaciji sta omogočila ohranitev finančne stabilnosti in zmanjšanje omejitev glede razpoložljivosti posojil, hkrati pa ohranjanje izkrivljanja konkurence na najnižji možni ravni. Ukrepi dokapitalizacije so se pokazali kot bistveni za zagotavljanje zadostne kapitalske osnove bank, da lahko slednje še naprej izvajajo vlogo posojilodajalca realnemu gospodarstvu. Raven nadomestila, predvidenega za državni kapital, v kombinaciji z mehanizmi za povečanje pri shemah in posameznih ukrepih, pa hkrati zagotavlja, da bo ta kapital povrnjen, takoj ko bodo to omogočale gospodarske razmere.
15. V obdobju med oktobrom 2008 in 31. decembrom 2009 je Komisija odobrila jamstvene sheme za 12 držav članic⁶. Sedem držav članic je uvedlo čiste dokapitalizacijske sheme⁷, sedem pa jih je pripravilo mešane/celostne sheme⁸. Španija, Slovenija, Združeno kraljestvo, Madžarska in Nemčija so uvedle tudi druge oblike shem pomoči.
16. Kar zadeva pomoč posameznim subjektom, je Komisija v letu 2009 odobrila dokapitalizacijske in druge ukrepe pomoči 29 subjektom⁹.

V primeru dokapitalizacije Commerzbank (CoBa)¹⁰ je Komisija odobrila pomoč nemške vlade v višini 18 milijard EUR novega kapitala na osnovi dobrega načrta poslovnega prestrukturiranja. V poslovnem načrtu je navedena usmerjenost banke CoBa v njeno glavno dejavnost, tj. poslovanje s prebivalstvom in pravnimi osebami, tudi v srednji in vzhodni Evropi. Zmanjšal se bo obseg nestanovitnega investicijskega bančništva banke, komercialne nepremičninske dejavnosti pa se bodo odprodale. Načrt predvideva obsežne odprodaje (ki znašajo do 45 % sedanje bilančne vsote banke CoBa) in odlog izplačila dividend in obresti. Za omejitev izkrivljanja konkurence velja za banko CoBa splošna 3-letna prepoved prevzemov finančnih institucij ali drugih potencialnih konkurenčnih podjetij. Načrt prav tako nalaga prepoved cenovnega vodstva v zvezi z glavnimi tremi konkurenti banke CoBa glede trgov/produktov, kjer njen tržni delež presega 5 %. Komisija je sklenila, da predstavljeni poslovni načrt omogoča obnovitev sposobnosti dolgoročnega poslovanja banke.

Oslabljena sredstva

⁵ [Sporočilo Komisije – Dokapitalizacija finančnih institucij](#) v trenutni finančni krizi: omejitve pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence. UL C 10, 15.1.2009, str. 2).

⁶ Ciper, Danska, Finska, Irska, Italija, Latvija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Slovenija, Španija in Švedska.

⁷ Danska, Finska, Francija, Italija, Poljska, Portugalska in Švedska.

⁸ Nemčija, Združeno kraljestvo, Grčija, Avstrija, Poljska, Madžarska in Slovaška.

⁹ ING, KBC, Parex Banka, Anglo Irish Bank, Bank of Ireland, Allied Irish BankFortis, Dexia, Nord LB, IKB, Kaupthing Bank Finland, Ethias, SdB, Banco Privado Portugues, Hypo Real Estate, WestLB, Fionia, HSH Nordbank, Hypo Tirol, LBBW, Kaupthing Luxemburg, Caisse d'Epargne/Banque Populaire, Mortgage Bank of Latvia, Northern Rock, Commerzbank, Lloyds Banking Group, BAWAG, Hypo Group Alpe Adria in RBS.

¹⁰ [IP/09/711](#).

17. Čeprav so bile dokapitalizacijske sheme uvedene v mnogih državah članicah, vlagatelji na začetku leta 2009 niso kazali znakov zaupanja v sistem. Bančne garancije in dokapitalizacije se niso odražale v posojilih gospodarstvu in ostala je negotovost zaradi nerazkritih izgub, do katerih je prišlo zaradi znižanja vrednosti sredstev. Nekatero državo članice so zaradi takih razmer predlagale „sheme za zaščito sredstev“. Vlada Združenega kraljestva je podala predlog za zaščitno shemo v višini 500 milijard GBP, nizozemska vlada pa je napovedala zaščito sredstev v višini 40 milijard USD za skupino ING.
18. Komisija je po obširnih razpravah z državami članicami 25. februarja 2009 sprejela Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti („sporočilo o oslabljenih sredstvih“)¹¹. Sporočilo o oslabljenih sredstvih je predstavljalo odziv na vse večje soglasje glede nujnosti reševanja temeljnih vzrokov za krizo v obliki slabe aktive v bilancah bank. V tem sporočilu je Komisija pojasnila, kako bo ocenjevala ukrepe finančne pomoči za oslabljena sredstva za finančne institucije v skladu s pravili o državni pomoči. Do sedaj ima samo Nemčija nacionalno shemo finančne pomoči za oslabljena sredstva, ki jo je odobrila Komisija.
19. Sporočilo temelji na načelih preglednosti in razkrivanja, ustrezne porazdelitve bremena med državo in upravičenko ter smotrnega vrednotenja sredstev na osnovi njihove realne ekonomske vrednosti. Ob upoštevanju zapletenosti ustreznega vrednotenja sredstev se je Komisija odločila, da bo pozvala strokovnjake, naj opravijo vrednotenje na neodvisen način. Strokovnjaki so bili izbrani na podlagi okvirne pogodbe po razpisnem postopku.

Komisija je 12. maja odobrila dodatne ukrepe pomoči za banko Fortis in krovno družbo Fortis Holding¹². Dodatna pomoč Belgije in Luksemburga je posledica sprememb pogodbe med Fortis Holding, BNP Paribas, banko Fortis ter belgijskimi in luksemburškimi organi oblasti. Sveženj ukrepov je vključeval razbremenitev banke Fortis nekaterih oslabljenih sredstev. V skladu s sporočilom o oslabljenih sredstvih banka Fortis nosi znaten del izgub, saj je cena, ki jo je plačala belgijska država za nakup ali jamstvo strukturiranih posojil, znatno pod njihovo realno ekonomsko vrednostjo. Za preprečitev morebitnega izkrivljanja konkurence se je družba Fortis tudi zavezala, da se s prevzemi ne bo širila na bančnem trgu v Belgiji in Luksemburgu.

V prihodnost usmerjen pristop k prestrukturiranju

20. Komisija je čez nekaj časa začela razmišljati o srednjeročnem obdobju in načinih, po katerih bi upravičenci pomoči lahko začeli vračati izposojeni denar in se postavili na lastne noge. Zato je Komisija 14. avgusta sprejela Sporočilo o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči („sporočilo o prestrukturiranju“)¹³.
21. Sporočilo o prestrukturiranju odraža razmišljanje Komisije o obdobju po sedanji krizi, z bančnim sektorjem, ki bo uspešno posloval. Določa načela, ki veljajo za upravičence, potrebne ne le kratkoročne pomoči za reševanje, ampak tudi pomoči za uvajanje strukturnih sprememb v njihove poslovne modele.

¹¹ [Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti](#) (UL C 72, 26.3.2009, str. 1).

¹² [IP/09/743](#).

¹³ [Sporočilo Komisije „Ponovna vzpostavitev uspešnega poslovanja in ocena ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči“](#) (UL C 195, 19.8.2009, str. 9).

22. Sporočilo ohranja glavna načela Smernic Skupnosti o pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v finančnih težavah, vendar je prilagojeno izrednim gospodarskim razmeram finančne krize. Pristop Komisije k prestrukturiranju predvideva izpolnjevanje več pogojev. Prvič, banke, ki se morajo prestrukturirati, so dolžne dokazati svojo sposobnost za ponovno vzpostavitev dolgoročno uspešnega poslovanja brez državne pomoči. Drugič, prispevati morajo k stroškom prestrukturiranja (porazdelitev bremena). Tretjič, sprejeti morajo ukrepe za omejevanje izkrivljanja konkurence z odprodajami na glavnih tržiščih in/ali krčenji bilance.
23. Zgornja načela pomagajo pri reševanju vprašanja moralnega tveganja. Da bi preprečili nagrajevanje tveganega ravnanja, kot se je dogajalo v preteklosti, sporočilo pojasnjuje, da bo potrebno ustrezno nadomestilo pomoči, z uvedbo začasnih omejitev izplačil dividend in kuponov imetnikom obveznic in delničarjem. Za pomoč, skladno s Pogodbo ES, so potrebni tudi za vsak primer posebej prilagojeni ukrepi omejitve izkrivljanja konkurence kot posledice pomoči, ki jo pretežno določata relativen/absoluten obseg pomoči in položaj upravičenca na upoštevni trgih. Načrti prestrukturiranja so bili med drugim odobreni za Commerzbank, ING, RBS, bančno skupino Lloyds' in KBC, številne druge banke pa se ocenjujejo v okviru formalnih postopkov preiskave.

Komisija je 18. novembra odobrila načrt prestrukturiranja in rezervno kreditno linijo za nelikvidna sredstva nizozemski banki ING¹⁴. Banka ING bo na osnovi priglašene načrta prestrukturiranja plačala znaten delež stroškov prestrukturiranja, njena sposobnost dolgoročnega poslovanja bo obnovljena, pomoč pa ne bo vodila v neupravičeno izkrivljanje konkurence. Načrt prestrukturiranja predvideva, da bo banka ING znižala profil tveganja in kompleksnost svojih dejavnosti ter sčasoma prodala svojo zavarovalniško dejavnost. Banka ING bo v skladu s podrobnim časovnim razporedom, ki ga bo nadziral skrbnik, ustanovila tudi poslovno enoto (Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH) / Interadvies) za povečanje konkurence na nizozemskem trgu bančnega poslovanja s prebivalstvom.

Toda pri finančni krizi ne gre le za državno pomoč

24. S finančno in gospodarsko krizo so se pojavili tudi izzivi glede pravil EU o združitvah in protimonopolnih pravil. V vsebinskem smislu je bilo za ohranjanje konkurenčnosti evropskega gospodarstva in njegovega lažjega izhoda iz krize pomembno vztrajati pri strogem izvrševanju pravil o združitvah in protimonopolnih pravil.
25. Po izbruhu finančne krize se je Komisija spopadala z zapletenimi pravnimi vprašanji v skladu z Uredbo ES o združitvah. Pojavila so se vprašanja, ali je v skladu z Uredbo o združitvah Komisijo treba obvestiti o poddržavljanju finančnih institucij. To je bilo odvisno od tega, ali bi poddržavljeni subjekt ostal gospodarska enota, ki se lahko samostojno odloča, in ali bi se lahko štelo, da je tak poddržavljeni subjekt del gospodarske enote z drugimi podjetji pod državnim nadzorom.
26. Komisija se je v večini primerov prepričala, da holdinška ureditev zagotavlja samostojnost in da torej ni prišlo do koncentracije. V primeru nemške banke Hypo Real Estate¹⁵ pa je bilo treba priglasiti koncentracijo.

¹⁴ [IP/09/1729](#).

¹⁵ Zadeva COMP/M.5508 – SOFFIN/Hypo Real Estate.

27. Gospodarska kriza ni imela znatnega vpliva na politiko in prakso Komisije glede zavez v primerih združitve. Strukturne zaveze, zlasti odprodaje, so ostale najustreznejša vrsta ukrepov za trajno reševanje problemov v zvezi s konkurenco, do katerih bi prišlo v primeru združitve. V nekaterih primerih je Komisija pri ocenjevanju zahtevka za podaljšanje roka izvedbe ukrepa upoštevala težave pri iskanju kupcev v prevladujoči gospodarski klimi. Postopki Komisije v primeru združitve so se pokazali primerni svojemu namenu, tudi v težkih gospodarskih razmerah. Komisija je ob upoštevanju prevladujoče gospodarske klime odobrila šest odstopanj od obveznosti mirovanja v več nujnih primerih, čeprav popolnoma v skladu z dobro uveljavljeno in strogo prakso.
28. Na protimonopolnem področju je morala Komisija preučiti argumente v zvezi s težavami, s katerimi se spopadajo podjetja pri plačevanju glob, ki jim jih nalaga Komisija v skladu s protimonopolnimi pravili. Komisija je skrbno preučila pogoje za „nezmožnost plačila“. Ti pogoji so izpolnjeni le, kadar bi plačilo celotnega zneska globe nepopravljivo ogrozilo sposobnost gospodarskega preživetja zadevnega podjetja in povzročilo, da bi sredstva izgubila celotno vrednost. V skladu s tem načelom je Komisija ocenila zahtevke za vsak primer posebej. Zahtevke za nezmožnost plačila je bil sprejet v zadevi toplotnih stabilizatorjev, kar je privedlo do znatnega zmanjšanja globe.

Kriza pa je prizadela tudi realno gospodarstvo

29. Banke so zmanjševale delež posojilnih finančnih instrumentov in postajale veliko manj pripravljene tvegati kot v preteklih letih, družbe pa so se začele srečevati s težavami pri dostopu do posojil. V okviru svojega odziva je Komisija januarja 2009 sprejela „Začasni okvir za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi“¹⁶. Ta začasni okvir (ki velja do konca leta 2010) državam članicam zagotavlja dodatne možnosti obvladovanja učinkov pomanjkanja posojil na realno gospodarstvo.
30. Začasni okvir je bil del širšega odziva Komisije na gospodarsko krizo: evropskega načrta za oživitve gospodarstva, sprejetega novembra 2008, ki ga je podprl Evropski svet. Komisija je v zvezi s finančno krizo februarja 2009¹⁷ spremenila začasni okvir, da bi državam članicam zagotovila dodatne možnosti obvladovanja učinkov pomanjkanja posojil na realno gospodarstvo. Spremenjeni okvir upošteva različno stopnjo zavarovanja s premoženjem (zlasti za kategorije z nizko bonitetno oceno) pri izračunu dovoljene premije jamstva. Komisija je oktobra sprejela spremembo okvira, da bi za kmetovalce omogočila ločen združljiv omejen znesek pomoči v višini 15 000 EUR¹⁸. Poleg tega je bil okvir decembra spremenjen, tako da je še bolj olajšal dostop do financiranja predvsem v državah članicah z nizkimi stroški dela¹⁹.

---

¹⁶ UL C 83, 7.4.2009, str. 1. Komisija Začasni okvir uporablja od 17. decembra 2008, tj od dne, na katerega se je načelno dogovorila o njegovi vsebini.

¹⁷ Sporočilo Komisije – Sprememba začasnega okvira za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi – sprejeta 25. februarja 2009.

¹⁸ Sporočilo Komisije o spremembi začasnega okvira Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi (UL C 261, 31.10.2009, str. 2).

¹⁹ Sporočilo Komisije o spremembi začasnega okvira Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi (UL C 303, 15.12.2009, str. 6).

31. V začasnem okviru je poudarek na dveh ciljih: prvič, zagotavljanju stalnega dostopa podjetjem do financiranja (npr. s tem, da je državam članicam dovoljeno dajanje državnih jamstev za posojila z nižjimi premijami ali subvencioniranimi obrestnimi merami za posojila ter z dodelitvijo do 500 000 EUR pomoči na podjetje); in drugič, spodbujanju podjetij, da še naprej vlagajo v trajnostno prihodnost (npr. z omogočanjem subvencioniranih posojil za razvoj okolju prijaznih proizvodov). Poleg zgoraj omenjenih novih ukrepov pomoči začasni okvir vključuječasne prilagoditve obstoječih smernic kot poenostavitev pravil za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov in zvišanje zgornjih meja za naložbe v tvegani kapital.
32. Komisija je do 31. decembra 2009 odobrila 79 ukrepov v 25 državah članicah, namenjenih stabilizaciji podjetij in delovnih mest v realnem gospodarstvu²⁰.
33. Začasni okvir je horizontalni instrument, ki je državam članicam omogočil podporo vsem sektorjem gospodarstva, ki jih je prizadela kriza, vključno z avtomobilsko industrijo. Začasni okvir se je veliko uporabljal za podporo avtomobilski industriji. Podobno kot drugi sektorji lahko avtomobilska industrija izkoristi pomoč v višini do 500 000 EUR na podjetje za naslednji dve leti (majhni zneski pomoči), državna jamstva za posojila, subvencionirana posojila (kar vključuje zlasti posojila za okolju prijazne avtomobile) in lažji dostop do tveganega kapitala za mala in srednje velika podjetja. Nekateri ukrepi, ki jih omogoča začasni okvir, so posebej pomembni za avtomobilsko industrijo, saj omogočajo financiranje projektov za razvoj vozil z manjšimi emisijami.
34. Komisija je odobrila pomoč za okolju prijazne proizvode, ki so jih priglasili Francija, Združeno kraljestvo, Španija, Nemčija in Italija²¹. Poleg tega je več držav članic, vključno s Francijo, Združenim kraljestvom, Nemčijo, Belgijo (Flamska regija) in Romunijo uvedlo jamstvene sheme in/ali sheme subvencioniranih posojil, od katerih imajo lahko koristi avtomobilska industrija (in druge industrije)²². Nemčija je na primer dodelila subvencionirano posojilo v višini 1,5 milijarde EUR družbi Opel po stečajnem postopku njene matične družbe General Motors²³, medtem ko je Francija družbama Renault in PSA dodelila subvencionirana posojila v višini 3 milijard EUR²⁴. Komisija je poleg tega junija odobrila državno jamstvo za posojilo EIB, ki ga je Švedska priglasila za družbo Volvo Cars²⁵.
35. V skladu z začasnim okvirom so morale države članice do 31. oktobra Komisiji posredovati povratne informacije o njegovem izvajanju in učinkovitosti pri

---

²⁰ Brez začasnih ukrepov v kmetijskem sektorju.

²¹ N11/2009 (Francija), N72/2009 (Združeno kraljestvo), N140/2009 (Španija), N426/2009 (Nemčija), N542/2009 (Italija).

²² Glej na primer N23/2009 (Francija), N71/2009 (Združeno kraljestvo), N27/2009 (Nemčija), N117/2009 (Flamska regija/Belgija), N286/2009 (Romunija) glede jamstvenih shem, N38/2009 (Nemčija), N15/2009 (Francija), N257/2009 (Združeno kraljestvo) glede shem subvencioniranih posojil.

²³ Glej http://www.bundesregierung.de/nn_774/Content/DE/Artikel/2009/11/2009-11-26-opel.html.

²⁴ Glej <http://www.gouvernement.fr/gouvernement/automobile-le-plan-d-aide-en-chiffres>.

²⁵ Zadeva N 80/2009. Volvo Cars, hčerinsko podjetje družbe Ford, je pri EIB zaprosilo za posojilo v višini 200 milijonov EUR za projekt raziskav in razvoja okolju prijaznih tehnologij, vreden 2 milijardi EUR. Pogoj EIB za odobritev je bil pridobitev državnega jamstva za posojilo. Komisija je 5. junija 2009 priglašeno jamstvo odobrila, od tega 90 % v skladu z začasnim okvirom in 10 % kot nepomoč, saj se je nadomestilo zanj štelo kot skladno s trgov.

spodbujanju bančnega kreditiranja in pri podpori podjetij²⁶. Komisija je sestavila vprašalnik, objavljen na spletni strani GD za konkurenco, da bi pridobila pripombe tudi od zainteresiranih strani. Države članice so začasni okvir na splošno ocenile kot koristen instrument, ki je podjetjem zagotovil pomembno podporo. Potrdile so, da se podjetja še vedno spopadajo s težavami pri dostopu do financiranja in da je zato nadaljevanje začasnega okvira v letu 2010 upravičeno. Države članice so predvsem izvajale ukrep dodelitve 500 000 EUR pomoči na podjetje in subvencionirana jamstva.

Rezultati in stroški

36. Komisija je v obdobju od oktobra 2008 do 31. decembra 2009 sprejela 73 odločitev v zvezi s 33 shemami in 68 odločitev o posameznih ukrepih za 38 bank. Teh 141 odločitev zadeva 21 držav članic. Nekatero odločitve so bile zaradi nujnosti sprejete zelo hitro, da bi preprečili verižni učinek in resen zlom finančnega sistema EU.
37. Komisija je v obdobju od oktobra 2008 do konca leta 2009 odobrila okrog 3,63 bilijona EUR (kar predstavlja 29 % BDP EU-27) za ukrepe državnih pomoči finančnim institucijam.
38. Kar zadeva realno gospodarstvo, je Komisija do 31. decembra 2009 odobrila 79 ukrepov državne pomoči v 25 državah članicah. Izmed teh ukrepov jih je 18 zadevalo jamstva, 11 ukrepe kratkoročnih izvoznih kreditov, devet posojila z znižano obrestno mero, šest ukrepe tveganega kapitala in pet posojila z znižano obrestno mero za okolju prijazne proizvode. Veliko število odobrenih ukrepov (30) je bilo povezanih z dodelitvijo do 500 000 EUR pomoči na podjetje.
39. Jesenski statistični pregled državnih pomoči 2009 kaže, da se je zaradi finančne in gospodarske krize celotni obseg pomoči leta 2008 povečal s približno 0,5 % BDP na 2,2 % BDP ali 279,6 milijarde EUR. Pomoč, povezana s krizo, je predstavljala približno 1,7 % ali 212,2 milijarde EUR in je zadevala zgolj pomoč finančnim institucijam²⁷. Države članice so pomoč realnemu gospodarstvu v skladu z začasnim okvirom začele izvajati šele v letu 2009. Brez upoštevanja kriznih ukrepov je celotna pomoč v letu 2008 znašala 0,5 % BDP ali 67,4 milijarde EUR, kar je podobno ravni iz leta 2007 in prejšnjih let. Pomoč je bila usmerjena predvsem v horizontalne cilje skupnega interesa (povprečno 88 %), od česar so regionalna pomoč, pomoč za raziskave in razvoj ter pomoč za varstvo okolja znašale okrog dve tretjini, pomoč za reševanje in prestrukturiranje pa se je znižala. Podatki za leto 2009 še niso na voljo, vendar pa ni pričakovati, da sta se obseg in delež nefinančne pomoči v letu 2009 močno spremenila.

Sklep

---

²⁶ Glej točko 6 Sporočila Komisije – Začasni okvir Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi (UL C 16, 21.1.2009, str. 1).

²⁷ Maksimalni obseg ukrepov, ki jih je odobrila Komisija in so jih v letu 2008 uvedle države članice za stabilizacijo finančnih trgov, je znašal 3 361 milijard EUR. V skladu z letnimi poročili, ki so jih posredovale države članice, so te izvedle ukrepe v nominalni vrednosti 958 milijard EUR. Po prvih ocenah je element pomoči podpornih ukrepov v letu 2008 – kot merilo za ugodnosti, ki jih je država namenila finančnim institucijam, prejemnicam ugodnosti – znašal 212,2 milijarde EUR.

40. Ni dvoma glede koristi državnih pomoči, dodeljenih bančnemu in zavarovalniškemu sektorju. Vnos likvidnih sredstev je preprečil zlom finančnega sistema in prispeval k ponovnemu odprtju trgov, realnemu gospodarstvu pa je zagotovil več sredstev ter finančnim trgov pomagal doseči normalnejše delovanje. V okviru te krize je politika konkurence pomagala zagotavljati finančno stabilnost in ustvarila prave pogoje za dolgoročno in kratkoročno stabilne finančne trge. Komisija je s pravočasnim posegom tudi omejila posledice pomanjkanja posojil za realno gospodarstvo. Prav tako pomembna je bila uporaba pravil o konkurenci za zaščito denarja davkoplačevalcev.
41. Politika konkurence ni statična in toga politika temveč upošteva spremembe dejanskih gospodarskih razmer. Ta kombinacija trdnih načel in prožnih postopkov je omogočila, da je politika konkurence, zlasti državna pomoč, odigrala konstruktivno in stabilizacijsko vlogo v finančnem sistemu EU in realnem gospodarstvu.

1 INSTRUMENTI

1.1 Nadzor državnih pomoči

1.1.1. Oblikovanje in uporaba pravil

42. V letu 2009 se je nadaljevalo izvajanje akcijskega načrta državnih pomoči²⁸ s sprejemom smernic o pomoči za usposabljanje²⁹ in pomoči za invalide in prikrajšane delavce³⁰. Sprejete so bile tudi smernice o podrobni oceni regionalne pomoči za velike naložbene projekte³¹. Načela, podrobno opredeljena v teh smernicah, so se prvič uporabila v zadevi Dell Poljska³², v kateri je Komisija ugotovila, da bi naložbeni projekt družbe Dell za ustanovitev proizvodnega obrata v Lodžu znatno prispeval k regionalnemu razvoju in da bi bile te koristi večje od morebitnih negativnih učinkov na konkurenco.
43. Komisija je pojasnila tudi več vidikov uporabe svežnja storitev splošnega gospodarskega pomena z odgovori na 16 vprašanj, zastavljenih v okviru interaktivne informacijske službe³³.
44. Komisija je podaljšala veljavnost meril za oceno državnih pomoči iz sporočila o kinematografiji iz leta 2001³⁴ do 31. decembra 2012³⁵.
45. Komisija je veljavnost sedanjih Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah podaljšala do oktobra 2012³⁶. V skladu s temi

²⁸ Akcijski načrt državnih pomoči – Manjša in boljše usmerjena državna pomoč: časovni načrt za reformo državnih pomoči 2005–2009 (COM(2005) 107 konč. z dne 7. junija 2005).

²⁹ Sporočilo Komisije – Merila za analizo združljivosti državne pomoči za usposabljanje, za katero velja posamična priglasitev (UL C 188, 11.8.2009, str. 1).

³⁰ Sporočilo Komisije – Merila za analizo združljivosti državne pomoči prikrajšanim delavcem in invalidom, za katero velja posamična priglasitev (UL C 188, 11.8.2009, str. 6).

³¹ Sporočilo Komisije o merilih za podrobno oceno regionalne pomoči za velike naložbene projekte (UL C 223, 16.9.2009, str. 3).

³² C 46/2008.

³³ http://ec.europa.eu/services_general_interest/registration/form_en.html.

³⁴ Sporočilo o nekaterih pravnih vidikih v zvezi s kinematografskimi in drugimi avdiovizualnimi deli, UL C 43, 16.2.2002, str. 6.

³⁵ Sporočilo o merilih za oceno državnih pomoči iz Sporočila Komisije o nekaterih pravnih vidikih v zvezi s kinematografskimi in drugimi avdiovizualnimi deli (sporočilo o kinematografiji) z dne 26. septembra 2001, UL C 31, 7.2.2009, str. 1.

smernicami je Komisija odobrila pomoč, ki jo je Poljska dodelila in načrtovala za ladjedelnico v Gdanku, in zaključila podrobno preiskavo, ki se je začela junija 2005.

46. V mesecu juliju je bilo sprejeto tudi spremenjeno sporočilo o radiodifuziji, ki zagotavlja več jasnosti v zvezi z ocenjevanjem novih javnih medijskih storitev³⁷.
47. Komisija je septembra sprejela smernice o uporabi pravil o državni pomoči za javno financiranje hitre postavitve širokopasovnih omrežij in obravnavala javno financiranje postavitve tako imenovanih dostopovnih širokopasovnih omrežij naslednje generacije³⁸. Ti ukrepi so namenjeni zagotovitvi uravnotežene pokritosti s širokopasovnimi storitvami po dostopnih cenah za evropske državljanke.

1.1.2. Nadzor državnih pomoči – poenostavitveni sveženj

48. Poenostavitveni sveženj je začel veljati 1. septembra. Sveženj sestavljata kodeks najboljših praks³⁹ in obvestilo o poenostavljenem postopku⁴⁰, katerih namen je izboljšanje učinkovitosti, preglednosti in predvidljivosti postopkov Komisije za dodeljevanje državnih pomoči.

1.1.3. Politika izterjave

49. Izterjava nezakonite državne pomoči ni predvidena kot kazen, ampak kot sredstvo za ponovno vzpostavitev stanja pred dodelitvijo nezakonite pomoči. Do 31. decembra se je znesek izterjane nezakonite in nezdružljive pomoči povečal z 2,3 milijarde EUR decembra 2004 na 10,4 milijarde EUR. Skladno s tem se je gibal odstotek nezakonite in nezdružljive pomoči, ki jo je še treba izterjati (s 75 % ob koncu leta 2004 na 12 % 31. decembra 2009). Delež celotnega izterjanega zneska pa se je med letoma 2008 in 2009 kljub temu nekoliko znižal (z 90,9 % na 88 %) zaradi sedmih novih odločb o izterjavi, izdanih v letu 2009, in visokih zneskov pomoči, opredeljenih⁴¹ v več odločbah iz leta 2008.

1.1.4. Izvrševanje zakonodaje o državni pomoči na nacionalnih sodiščih

50. Komisija je aprila izdala novo obvestilo o izvrševanju zakonodaje o državni pomoči na nacionalnih sodiščih⁴². Namen tega obvestila je zagotoviti podrobnejše smernice o vseh vidikih izvrševanja zakonodaje o državni pomoči na zasebni ravni. Nacionalnim sodiščem zagotavlja bolj praktično in uporabniku prijazno podporo Komisije pri

---

³⁶ Podaljšanje Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 156, 9.7.2009, str. 3).

³⁷ Sporočilo o uporabi pravil državne pomoči za javne storitve radiodifuzije z dne 2. julija 2009, UL C 257, 27.10.2009.

³⁸ Smernice Skupnosti o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, UL C 235, 30.9.2009, str. 7.

³⁹ Kodeks najboljših praks pri izvajanju postopkov za nadzor državne pomoči (UL C 136, 16.6.2009, str. 13–20).

⁴⁰ Obvestilo Komisije o poenostavljenem postopku obravnave nekaterih vrst državnih pomoči (UL C 136, 16.6.2009, str. 3–12).

⁴¹ Razlog za to je dejstvo, da Komisija ne more vselej količinsko opredeliti zneska, ki ga je treba vrniti (v takih primerih so v odločbah Komisije podatki, ki državam članicam omogočajo določiti znesek pomoči).

⁴² UL C 85, 9.4.2009, str. 1.

njihovem rednem delu, saj bi nacionalni sodniki lahko Komisijo zaprosili za informacije, ki jih ima, in/ali za njeno mnenje o uporabi pravil o državni pomoči.

1.1.5. Spremljanje ukrepov državne pomoči

51. Komisija od leta 2006 krepi „naknadno spremljanje“ glavnih vrst pomoči, ki jih zajema uredba o skupinskih izjemah in za katere zato ne velja več obveznost priglasitve. Analiza rezultatov prvih treh let spremljanja v celoti gledano kaže, da del obstoječe ureditve državnih pomoči (sheme in uredbe o skupinskih izjemah) deluje zadovoljivo. Vse države članice sodelujejo s Komisijo, čeprav so številne med njimi zahtevane informacije posredovale s precejšnjo zamudo. Sodišče prve stopnje je izdalo tudi sodbo⁴³, ki je potrdila zakonitost spremljanja.

1.1.6. Horizontalna državna pomoč

52. Komisija je v letu 2009 odobrila 29 shem pomoči in sprejela štiri odločbe o nepomoči na podlagi okvira Skupnosti za raziskave in razvoj ter inovacije⁴⁴; med temi ukrepi je bilo 19 čistih shem za raziskave in razvoj, dve za pomoč za inovacije in 12 mešanih, namenjenih uresničevanju ciljev na področju raziskav in razvoja ter inovacij. Po podrobni gospodarski oceni se je Komisija prav tako odločila, da ne bo nasprotovala devetim pomočem, za katere velja posamična priglasitev, namenjenim velikim projektom s področja raziskav in razvoja. Spremljala je tudi predložene informacije o pomoči v višini več kot 3 milijone EUR za 73 drugih projektov s področja raziskav in razvoja, za katere ne velja obveznost posamične priglasitve.
53. Kar zadeva državno pomoč, dodeljeno projektom za raziskave in razvoj v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah⁴⁵, je 51 shem bilo namenjenih za temeljne raziskave, 186 za industrijske raziskave in 181 za eksperimentalni razvoj. Uredbo o splošnih skupinskih izjemah so države članice uporabile tudi za ukrepe v zvezi z inovacijami, med katerimi jih je 57 zadevalo pravice industrijske lastnine za mala in srednje velika podjetja, 26 mlada inovativna podjetja, 47 svetovalne in podporne storitve za inovacije in 23 posojanje visokokvalificiranega osebja.
54. Kar zadeva pomoč na področju okolja, je Komisija odobrila 34 shem pomoči in štiri posamezne vloge, večina pa jih je bila v skladu s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja⁴⁶. Komisija je prav tako odobrila eno zadevo, ki ne pomeni državne pomoči. Na osnovi formalnega postopka preiskave je Komisija izdala dve negativni odločbi, eno pogojno odločbo in eno pozitivno odločbo. Hkrati se je Komisija odločila, da bo sprožila formalne preiskave v štirih drugih zadevah v zvezi s pomočjo za varstvo okolja.
55. Komisija je na področju financiranja tveganega kapitala za mala in srednje velika podjetja in šestih shem pomoči, odobrenih v skladu z začasnim okvirom, odobrila 25 ukrepov na podlagi smernic o tveganem kapitalu⁴⁷; od katerih jih je 16 bilo v skladu z določbami o varnem pristanu, ki dovoljujejo enostavno oceno. Komisija je v sedmih drugih zadevah izvedla podrobno oceno skladnosti ukrepov in menila, da v

---

⁴³ Sodba v zadevi T-376/07, *Nemčija proti Komisiji*, 25.11.2009.

⁴⁴ UL C 323, 30.12.2006, str. 1.

⁴⁵ UL L 214, 9.8.2008, str. 3.

⁴⁶ UL C 82, 1.4.2008, str. 1.

⁴⁷ UL C 194, 18.8.2006, str. 2.

dveh zadevah državna pomoč ni bila vključena. Poleg tega se je leta 2009 v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah izvedlo 13 dodatnih shem, ki so jih države članice prav tako začele uporabljati za namene tveganega kapitala.

56. Komisija je bila obveščena o skupaj 971 ukrepih pomoči, ki so se leta 2009 izvajali v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah (USSI). Poleg zgoraj omenjenih ciljev so ti izvzeti ukrepi pomoči zajemali tudi področja pomoči za zaposlovanje, pomoči za usposabljanje, pomoči za okoljevarstvene namene⁴⁸ in regionalne pomoči.
57. Na področju regionalne pomoči je Komisija leta 2009 odobrila 45 shem pomoči, večinoma na podlagi Smernic o državni regionalni pomoči za obdobje 2007–2013⁴⁹. Prav tako je odobrila 12 ad hoc ukrepov pomoči za posamezna podjetja za naložbe v skladu z regionalnimi kartami pomoči za obdobje 2007–2013⁵⁰. Na podlagi istih Smernic o državni regionalni pomoči za obdobje 2007–2013 je bila državna pomoč odobrena devetim velikim naložbenim projektom⁵¹, v zvezi z dvema drugima takšnima projektoma⁵² kot tudi zadevo *ad hoc* regionalne pomoči⁵³ pa se je začel uradni postopek preiskave. Komisija je formalni postopek preiskave dveh velikih naložbenih projektov končno končala s pozitivno odločbo⁵⁴.
58. V skladu z Začasnim okvirom je Komisija v letu 2009 sprejela 30 odločb, s katerimi je odobrila omejene zneske iz shem združljive pomoči, 15 odločb za odobritev ukrepov državne pomoči v obliki jamstva in devet odločb za odobritev ukrepov v obliki subvencioniranih obrestnih mer.

1.1.7. Državna pomoč za premog

59. Komisija je leta 2009 odobrila pomoč premogovniškemu sektorju v Nemčiji⁵⁵, na Slovaškem⁵⁶ in v Španiji⁵⁷. Te sheme pomoči so namenjene podpori dostopa do zalog premoga in prestrukturiranju premogovniškega sektorja v teh državah.
60. Glede na bližajoče se prenehanje veljavnosti Uredbe 1407/2002⁵⁸ (31. decembra 2010) je Komisija izvedla javno posvetovanje o prihodnjih možnostih politike v zvezi s pomočjo premogovniški industriji⁵⁹.

---

⁴⁸ 124 ukrepov pomoči; več informacij bo na podlagi nacionalnih letnih poročil za leto 2009 na razpolago leta 2010.

⁴⁹ UL C 54, 4.3.2006.

⁵⁰ Odločbe so na voljo na spletni strani:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.html.

⁵¹ V sektorju energetike: Zadeva N538/2008 Ersol Thin Film, Zadeva N453/2008 Sunfilm AG, Zadeva N539/2008 ASI Industries/Ersol Solar Energy, Zadeva N180/2009 EnPlus Centrale Termoelettrica di San Severo. V avtomobilskem sektorju: Zadeva N473/2008 Ford Španija, Zadeva N671/2008 Pomoč Mercedes Benz Manufacturing Madžarska, Zadeva N635/2008 Fiat Sicilija, Zadeva N674/2008 Volkswagen Slovaška. V papirni industriji: Zadeva N203/2008 Hamburger Spremberg GmbH.

⁵² Zadeva N113/2009 Pomoč za Audi Hungaria Motor Ltd, Zadeva N588/2008 Petróleos de Portugal – Petrogal S.A.

⁵³ Zadeva N357/2008 Fri-el Acerra s.r.l.

⁵⁴ Zadeva C21/2008 Sovello Ag (prej EverQ) in zadeva N46/2008 pomoč za Dell Poljska.

⁵⁵ Zadeva N563/2008 Pomoč za nemški črni premog v letu 2008 (UL C 199, 25.8.2009, str. 1).

⁵⁶ Zadeva N347/2009 – Slovaška republika, Baňa Dolina a.s.

⁵⁷ Zadeva NN20/2009, ex N647/2008 Pomoč za premogovniški sektor v obdobju 2008–2010 (UL C 234, 29.9.2009, str. 5).

⁵⁸ UL L 205, 2.8.2002, str. 1.

⁵⁹ http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/facts_en.htm.

1.1.8. Državna pomoč v kmetijskem sektorju

61. Komisija državno pomoč, dodeljeno kmetijskemu in gozdarskemu sektorju, ocenjuje na podlagi Smernic za državno pomoč v kmetijskem in gozdarskem sektorju od 2007 do 2013⁶⁰. Komisija je leta 2009 registrirala 139 novih zadev državne pomoči in sprejela 146 odločb.
62. V okviru sprememb Začasnega okvira je mogoče najvišji znesek pomoči za kmetijska gospodarstva do 31. decembra 2010 zagotoviti le enkrat. Vsako pomoč *de minimis*, ki jo je posamezno kmetijsko gospodarstvo v skladu z Uredbo Komisije št. 1535/2007⁶¹ prejelo od začetka leta 2008, je treba od tega zneska odšteti.

1.2 Protimonopolna pravila – členi 101, 102 in 106 PDEU

1.2.1. Oblikovanje in uporaba pravil

Poročilo o delovanju Uredbe št. 1/2003

63. Komisija je 29. aprila sprejela Poročilo o delovanju Uredbe Sveta št. 1/2003⁶². Poročilo preučuje, kako deluje posodobitev protimonopolnih pravil EU od začetka veljavnosti Uredbe 1. maja 2004. Opisuje izkušnje na vseh glavnih področjih, ki jih Uredba vključuje, in ocenjuje napredek, dosežen z uvajanjem novih instrumentov in delovnih metod. Poročilo prav tako poudarja številne vidike, ki si zaslužijo podrobnejšo presojo.

Zasebna uveljavitev protimonopolnih pravil EU

64. Protimonopolna pravila EU imajo neposreden učinek; kot takšna podeljujejo pravice posameznikom, vključno s pravico do odškodnine, ki jo je mogoče uveljavljati pred nacionalnim sodiščem (zasebne uveljavitev). Komisija je začela izvajati projekt politike, da bi zagotovila učinkovitost protimonopolnih odškodninskih tožb EU in leta 2008 sprejela Belo knjigo o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES⁶³, s katero je predložila konkretne predloge. Predlogi Bele knjige vključujejo: (i) pojasnilo, katere vrste odškodnine se lahko zahtevajo in kdo jih lahko zahteva; (ii) olajšanje položaja potrošnikov in drugih posrednih žrtev v razmerah, ko se jim je nezakonito preveč zaračunalo; (iii) izboljšanje učinkovitosti nadaljnjih ukrepov za odškodnino z zagotovitvijo, da končne odločbe pristojnih nacionalnih organov o kršitvi predstavljajo zadosten dokaz o kršitvi; (iv) zagotavljanje poštenega dostopa upravičencu do dokazov preko razkritja na sodišču; (v) zagotavljanje učinkovitih kolektivnih pravnih sredstev; in (vii) predlog pravil za zagotovitev tekočega medsebojnega delovanja med zasebnim in javnim uveljavljanjem, vključno z zaščito programov prizanesljivosti.
65. Marca 2009 sta Evropski parlament in Evropski socialno-ekonomski odbor sprejela mnenja, ki podpirajo pristop v beli knjigi. Službe Komisije so začele razvijati tehnične instrumente z namenom, da bi ob upoštevanju mnenj in pripomb,

---

⁶⁰ Smernice Skupnosti za državno pomoč v kmetijskem in gozdarskem sektorju v obdobju 2007–2013 (UL C 319, 27.12.2006, str. 1).

⁶¹ Uredba Komisije (ES) št. 1535/2007 z dne 21. Decembra 2007 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri pomočeh *de minimis* v sektorju kmetijske proizvodnje (UL L 337, 21.12.2007, str. 35).

⁶² COM(2009) 206 konč. in delovni dokument služb Komisije, SEC(2009) 574 konč.

⁶³ COM(2008)165 konč., glej <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

pridobljenih med javno obravnavo, dosegli cilje v beli knjigi. Službe Komisije so začele pripravljati tudi nezavezujoče smernice za količinsko opredelitev odškodnine.

Karteli

66. Komisija je leta 2009 sprejela šest odločb proti kartelom⁶⁴ z globami za 43 podjetij⁶⁵, ki so znašale 1,62 milijarde EUR. Še naprej je namenjala prednost odkrivanju, preiskovanju in sankcioniranju kartelov. Prvič je odločbe proti kartelom izdala podjetjem na Slovaškem in v Sloveniji (zadeva *Kalcijev karbid* – v zvezi s kalcijevim karbidom v prahu in granulatu za plinsko in metalurško industrijo). Boj proti kartelom z mednarodno razsežnostjo se je izkazal kot zelo uspešen, kar povzemajo odločbe v zadevi *Ladijske cevi*⁶⁶ (kartel za razdelitev trga in določanje cen v zvezi z ladijskimi cevmi, ki se uporabljajo za natovarjanje nafte in drugih naftnih proizvodov iz morske postaje na ladje in njihovo ponovno raztovarjanje na morske postaje, pri katerih je EU sodelovala z ZDA, Združenim kraljestvom in Japonsko), *Električni transformatorji*⁶⁷ (sporazum o delitvi trga med evropskimi in japonskimi proizvajalci v zvezi z električnimi transformatorji, samodejnimi transformatorji in vzporednimi generatorji z območjem napetosti od 380 kV navzgor) in *Toplotni stabilizatorji* (kartel za razdelitev trga in določanje cen v zvezi z aditivi pri predelavi plastičnih mas, ki je vključeval podjetja v EU, ZDA in Švici).
67. Ko je Sodišče prve stopnje leta 2007 razveljavilo Odločbo o jeklu za armiranje betona⁶⁸, je Komisija 30. septembra ponovno sprejela svojo prvotno odločbo iz leta 2002 in obdržala vseh osem podjetij ter zanje potrdila skoraj enake globe⁶⁹.

Drugi sporazumi in usklajeno ravnanje

68. V zvezi z uporabo protimonopolnih pravil v nekartelnih zadevah je Komisija 14. oktobra sprejela odločbo o zavezah⁷⁰, s katerimi je zaveze, ki jih je Mednarodno združenje klasifikacijskih zavodov (*IACS*) predložilo za odpravo pomislekov iz preiskave v skladu s členom 81 Pogodbe ES in členom 53 Sporazuma EGP o svetovnem trgu klasifikacije ladij.
69. Leta 2009 so bile zaradi bližnjega prenehanja veljavnosti pregledane številne splošne skupinske izjeme in po potrebi spremljajoče smernice v zvezi z uporabo člena 101 PDEU. Ti pregledi se še zlasti nanašajo na splošne skupinske izjeme tako za vertikalne kot horizontalne sporazume, splošne skupinske izjeme na področju

---

⁶⁴ Zadeve COMP/39406 *Ladijske cevi*; COMP/39401 *E.on/GDF*; COMP/39396 *Kalcijev karbid*; COMP/37956 *Betonske armirne palice (ponovni sprejem)*; COMP/39129 *Električni transformatorji* in COMP/38589 *Toplotni stabilizatorji*.

⁶⁵ Vključuje entitete, ki niso bile kaznovane, kot so prosilci za imuniteto. Če odločba vključuje več kot eno pravno osebo iz iste skupine, se štejejo kot ena.

⁶⁶ Glej Letno poročilo o konkurenci za leto 2007, str. 43.

⁶⁷ [Glej IP/09/1432](#).

⁶⁸ T-77/03 *Feralpi Siderugica SpA proti Komisiji* [2007], Recueil, str. II-139, povzetek.

⁶⁹ S ponovnim sprejetjem odločbe je Komisija naložila denarno globo v višini 83 250 milijonov EUR, pri čemer je globo za eno od podjetij zaradi spremembe njegove relativne velikosti zmanjšala iz 16 140 milijonov EUR na 14 350 milijonov EUR. [Glej IP/09/1389](#).

⁷⁰ Zadeva [COMP/39416](#) *Razvrščanje ladij*.

„zavarovanja“⁷¹ (glej poglavje 2.1) in splošne skupinske izjeme za „motorna vozila“ (glej poglavje 2.9).

70. Komisija je julija izdala osnutek splošne skupinske izjeme in smernice za javno posvetovanje o vertikalnih sporazumih. V bistvu se predlaga ohranitev sedanjih pravil, obenem pa njihova prilagoditev in prečiščenje, da se upoštevajo razvojni dosežki na trgu, še zlasti tržna moč kupcev in nenehna rast spletnega nakupovanja.
71. Kar zadeva horizontalne sporazume, je pregled smernic⁷² povezan s pregledom „sporazumov o specializaciji v zvezi s splošnimi skupinskimi izjemami“⁷³ in „sporazumov o raziskavah in razvoju v zvezi s splošnimi skupinskimi izjemami“⁷⁴. Horizontalne smernice zajemajo ne le sporazume o specializaciji in sporazume o raziskavah in razvoju, temveč tudi druge vrste sporazumov, kot so sporazumi o proizvodnji, sporazumi o trgovanju in sporazumi o skupni nabavi.
72. Sprejeta je bila tudi Uredba (ES) št. 906/2009 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj med prevozniki v linijskem prevozu po morju (konzorciji)⁷⁵. Ta Uredba omogoča operativno sodelovanje pri zagotavljanju storitev skupnih linijskih prevozov s strani prevoznikov pod določenimi pogoji. Takšno sodelovanje je bilo od leta 1995 izvzeto iz pravil EU o konkurenci. Nova Uredba začne veljati 25. aprila 2010 za pet let.

Zloraba prevladujočega položaja (člen 102 PDEU)

73. Navodila Komisije glede izvrševanja njenih prednostnih nalog pri uporabi člena 82 Pogodbe ES za izključevalna ravnanja, s katerimi prevladujoča podjetja zlorabljuje svoj položaj, so bila objavljena v Uradnem listu (UL) 24. februarja⁷⁶.
74. Komisija je končne odločbe sprejela v energetske sektorju (RWE in GdF) in sektorju IT (Intel, Microsoft in Rambus). Prav tako se je odločila uvesti postopke v sektorjih za elektronske komunikacije (poljski in slovaški operaterji na širokopasovnem trgu) in finančne storitve (Standard & Poor's in Thomson Reuters). Več podrobnih informacij je na voljo v zadevnih sektorskih poglavjih v tem poročilu.
- 13. Državni ukrepi: javna podjetja in/ali podjetja z izključnimi ali posebnimi pravicami – člen 106 PDEU**
75. Komisija je 2. februarja Slovaški republiki poslala obrazloženo mnenje⁷⁷ z zahtevo, da svoj Zakon o konkurenci uskladi z zakonodajo EU. Postopek ugotavljanja

---

⁷¹ Uredba Komisije (ES) št. 358/2003 z dne 27. februarja 2003 o uporabi člena 81(3) Pogodbe ES za določene skupine sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj na področju zavarovalništva ([UL L 53, 28.2.2003, str. 8](#)).

⁷² Obvestilo Komisije – Smernice o uporabi člena 81 pri horizontalnih sporazumih o sodelovanju, UL C 3, 6.1.2001, str. 2.

⁷³ Uredba Komisije (ES) št. 2658/2000 z dne 29. novembra 2000 o uporabi člena 81(3) Pogodbe pri skupinah sporazumov o specializaciji, UL L 304, 5.12.2000, str. 3.

⁷⁴ Uredba Komisije (ES) št. 2659/2000 z dne 29. novembra 2000 o uporabi člena 81(3) Pogodbe pri skupinah sporazumov o specializaciji, UL L 304, 5.12.2000, str. 7.

⁷⁵ UL L 256, 29.9.2009, str. 31.

⁷⁶ UL C 45, 24.2.2009, str. 7.

⁷⁷ [Glej izjavo za javnost IP/09/200](#), 2.2.2009.

kršitev⁷⁸ je končala 25. junija po razveljavitvi sporne določbe v celoti in z začetkom veljavnosti od 1. junija. Postopek ugotavljanja kršitev zoper Slovaško republiko še poteka glede neizvajanja odločbe Komisije iz leta 2008 o slovaškem Zakonu o pošti⁷⁹.

76. Avgusta je Komisija sprejela odločbo, s katero je sprejela zaveze Grčije v zvezi z zagotavljanjem poštenega dostopa do grških nahajališč lignita⁸⁰.
77. Oktobra je po odprtju distribucije passbook hranilnih računov „Livret A“ s strani bank končala postopek o ugotavljanju kršitev, ki ga je zoper Francijo začela leta 2007.

1.4 Nadzor združitvev

1.4.1. Oblikovanje in uporaba pravil

78. Število priglašениh združitvev je bilo leta 2009 pod rekordnimi ravnmi prejšnjih let. Skupaj je bilo Komisiji priglašениh 259 transakcij, sprejetih pa je bilo 243 končnih odločb. Od teh končnih odločb je bilo v fazi I brezpogojno odobrenih 225 transakcij, v skladu z običajnim postopkom je bilo brezpogojno odobrenih skupaj 82 odločb, medtem ko je bilo 143 (ali 63,6 %) odločb brezpogojno odobrenih v skladu s poenostavljenim postopkom. V fazi I je bilo pogojno odobrenih 13 transakcij. Poleg tega je Komisija začela pet postopkov v okviru faze II, pri čemer so bile tri odločbe odobrene pogojno. Dve zadevi sta bili umaknjeni v fazi II in šest zadev v fazi I. Odločbe o prepovedi med letom niso bile sprejete.

1.4.2. Člen 21

79. Pravna pooblastila, določena v členu 21(4) Uredbe o združitvah, omogočajo Komisiji, da posreduje in s tem odvrne ali dokončno prepreči, da bi države članice iz neutemeljenih razlogov preprečile ali omejile prevzeme domačih podjetij s strani podjetij iz drugih držav članic. Ta določba določa tudi postopkovni okvir za pravočasno izmenjavo mnenj z državami članicami, da se ločijo posredovanja z namenom protekcionizma od dejanskih prizadevanj za legitimne javne interese (razen konkurence). Od njene uvedbe je bilo manj kot 20 zadev, v katerih se je uporabil člen 21. Po obdobju pogostejše uporabe člena 21 pa v letu 2009 v skladu s to določbo niso bilo začeti novi postopki.

1.4.3. Poročilo o združitvah

80. Komisija je Svetu predstavila poročilo o uporabi Uredbe o združitvah⁸¹ pet let po začetku veljavnosti. Poročilo ugotavlja, da na splošno pravna merila in napotitveni mehanizmi zagotavljajo ustrezen pravni okvir za prožno dodeljevanje in premeščanje

---

⁷⁸ Glej izjavo za javnost [IP/09/1182, 23.7.2009](#). Uspešna rešitev te zadeve sledi predhodnemu postopku ugotavljanja kršitev zoper Češko republiko, kjer so leta 2007 prav tako razveljavili podobno problematično zakonodajo.

⁷⁹ Zadeva COMP/39562 *Slovaški Zakon o pošti* ([UL C 322, 17.12.2008, str. 10](#)). Glej tudi izjavo za javnost [IP/08/1467, 7.10.2008](#).

⁸⁰ UL C 243, 10.10.2009, str. 5.

⁸¹ Sporočilo Komisije Svetu, Poročilo o delovanju Uredbe št. 139/2004 in spremljajoči delovni dokumenti služb Komisije z dne 18. junija 2009 (COM(2009) 281 konč.).

zadev med Komisijo in državnimi organi za konkurenco. Poročilo prav tako ugotavlja, da so se mehanizmi po priglavitvi pri ponovnem dodeljevanju zadev izkazali kot še vedno koristni ne glede na uvedbo napotitvenih mehanizmov pred priglavitvijo.

81. Na koncu poročilo izpostavi področja, ki bi jih še bilo mogoče izboljšati, kot je delovanje „pravila dveh tretjin“, načina za obravnavo zadev, ki so bile priglašene trem ali več državnim organom za konkurenco (koncept „vse na enem mestu“), ter vprašanje nadaljnjega približevanja veljavnih nacionalnih pravil pravilom Skupnosti.

2 RAZVOJ DOGODKOV PO SEKTORJIH

2.1. Finančne storitve

82. Finančni trgi so za delovanje sodobnih gospodarstev temeljnega pomena. Za finančni sektor je bilo leto izredno težavno, Komisija pa z zagotavljanjem pravne varnosti na področju državne pomoči in nadzora združitvev⁸² igra vodilno vlogo
83. Na področju distribucije podatkov o finančnih trgih se je začel formalni postopek proti Standard & Poor's zaradi domnevne zlorabe prevladujočega položaja v zvezi z izdajanjem in licenciranjem mednarodnih identifikacijskih števil, imenovanih ISIN kode⁸³. Komisija je prav tako začela formalen postopek proti družbi Thomson Reuters glede uporabe RIC⁸⁴.
84. Potem ko je Komisija leta 2008 začela preiskavo v zvezi s čezmejnimi večstranskimi medfranšiznimi provizijami družbe VISA Europe, je aprila poslala obvestilo o nasprotovanju. Maja je Komisija naročila zunanjo študijo za primerjavo stroškov pri plačilih z gotovino in plačilih s karticami.
85. Komisija je še naprej natančno spremljala izvajanje odločbe o prepovedi iz leta 2007 glede čezmejnih večstranskih medfranšiznih provizij za MasterCard. Aprila se je družba MasterCard zavezala, da ponovno uvede znatno nižje čezmejne večstranske medfranšizne provizije⁸⁵ in razveljavi shemo glede povišanja provizij in spremeni pravila sistema, da bi tako povečala preglednost in konkurenčnost na trgu plačilnih kartic⁸⁶. Delovanje teh družb skrbno spremlja neodvisni skrbnik.

---

⁸² Za več podrobnosti glej Izbrano temo v tem poročilu.

⁸³ ISIN so globalne identifikacijske številke za vrednostne papirje in jih ureja standard 6166 Mednarodne organizacije za standardizacijo (ISO). Nepogrešljive so za številne operacije, ki jih izvajajo finančne institucije (na primer za poročanje pristojnim organom ali odobritev in poravnava) in jih ne morejo nadomestiti druge identifikacijske številke za vrednostne papirje. Glej tudi [MEMO/09/508](#).

⁸⁴ RICi so kratke alfanumerične kode, ki opredeljujejo varnostne papirje in njihove lokacije trgovanja. Uporabljajo se za ponovno pridobitev informacij od mehanizma datafeed za pridobivanje posodobljenih podatkov v realnem času družbe Thomson Reuters, na primer informacije v realnem času o cenah delnic na določeni borzi. Glej tudi [IP/09/1692](#) z dne 10. novembra 2009.

⁸⁵ Po novi metodologiji je najvišje ponderirano povprečje večstranske medfranšizne provizije na transakcijo zdaj zmanjšano na 0,30 % za potrošniške kreditne kartice in 0,20 % za potrošniške plačilne kartice.

⁸⁶ Glej [IP/09/515](#) in MEMO/09/143.

86. Komisija je opravila pregled delovanja sedanje splošne skupinske izjeme v zavarovalništvu⁸⁷, preden 31. marca 2010 preneha veljati. Na podlagi dokazov, zbranih med pregledom, osnutek splošne skupinske izjeme ohranja izvzetje za dve vrsti sporazumov: skupne zbirke podatkov, tabele in študije ter sporazumi o sozavarovalnih poolih ali sozavarovalnih poolih pozavarovanja. Osnutek je bil 5. oktobra objavljen za osemtedensko posvetovanje.
87. SEPA (enotno plačilno območje v evrih) je pomembna pobuda v okviru protimonopolnih prizadevanj na področju finančnih storitev. SEPA je samourejevalna pobuda, ki jo je vpeljala evropska bančna industrija in jo vodi Evropski svet za plačila. Namen je vzpostaviti povezano plačilno območje v evrih, ki naj bi omogočilo, da bi čezmejna plačila postala tako preprosta in učinkovita kot domača.
88. Leta 2009 so potekale neformalne razprave z morebitnimi novimi ponudniki – še zlasti Payfair in Monnet –, predvsem da bi pojasnili skladnost njihovih predvidenih mehanizmov financiranja s pravili o konkurenci in spodbudili učinkovito konkurenco na trgu plačilnih kartic, skladno z enotnim plačilnim območjem v evrih.
89. Dialog, ki je bil z Evropskim svetom za plačila vzpostavljen leta 2007, se je nadaljeval tudi leta 2009 s poudarkom na medfranšiznih provizijah za neposredno bremenitev znotraj SEPA, vodenju Evropskega sveta za plačila, shemah in standardizaciji. Marca sta Komisija in ECB izdali skupno izjavo s pojasnili glede načel financiranja pri neposrednih bremenitvah znotraj SEPA, vključno z možnostjo zaračunavanja večstranskih medfranšiznih provizij na začasni podlagi⁸⁸ v nekaterih državah članicah. 2. novembra je začela veljati Uredba 924/2009⁸⁹ o čezmejnih plačilih v Skupnosti, Komisija in ECB pa sta izdali smernice o dolgoročnem financiranju neposredne bremenitve v okviru SEPA⁹⁰. Smernice se nanašajo na obdobje, ko prehodne ureditve večstranske medfranšizne provizije ne veljajo več.
90. Med 3. novembrom in 14. decembrom je Komisija začela javno posvetovanje o nadaljnjih smernicah za udeležence v shemi neposredne bremenitve SEPA, kar zadeva oceno kolektivnih mehanizmov financiranja v skladu z evropskimi pravili o konkurenci. Po posvetovanju se Komisija lahko, če je primerno, odloči sprejeti nadaljnje smernice za zagotovitev večje jasnosti in predvidljivosti glede splošnega okvira analize.

2.2. Energetika in okolje

91. Evropski parlament in Svet sta 6. aprila sprejela podnebno-energetski zakonodajni sveženj, ki vsebuje ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in spodbujanje obnovljive energije, ki ga je Komisija predlagala januarja 2008. Sveženj vsebuje direktivo o obnovljivi energiji, ki vzpostavlja merila trajnostnosti za biogoriva in

---

⁸⁷ Uredba Komisije (ES) št. 358/2003 z dne 27. februarja 2003 o uporabi člena 81(3) Pogodbe ES za določene skupine sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj na področju zavarovalništva ([UL L 53, 28.2.2003, str. 8](#)).

⁸⁸ [Skupna izjava Evropske komisije in Evropske centralne banke s pojasnili glede določenih načel prihodnjega poslovnega modela neposredne bremenitve SEPA](#), SEC(2009)397.

⁸⁹ UL L 266, 9.10.2009, str. 11.

⁹⁰ Uporaba člena 81 pogodbe o ES pri večstranskih medbančnih plačilih pri neposrednih bremenitvah v enotnem območju plačil v evrih, SEC(2009) 1472.

biotekočine⁹¹, ki so prav tako pomembne za ocenjevanje državne pomoči na tem področju. Poleg tega sta Evropska komisija in Svet sprejela direktivo, ki spreminja sistem trgovanja z emisijami EU (ETS) za toplogredne pline⁹².

92. Evropski parlament in Svet sta 13. julija sprejela sveženj ukrepov za notranji energetske trg⁹³, Komisija pa je 16. julija sprejela predlog uredbe, ki zadeva ukrepe za zagotovitev varnosti oskrbe s plinom.
93. Komisija je bila na podlagi spoznanj, pridobljenih pri preiskavi energetskega sektorja⁹⁴, pri izvrševanju politike konkurence v energetske sektorju zelo dejavna. Razvoj učinkovite konkurence na teh trgih naj bi se odražal v večji varnosti oskrbe, manjšem vplivu na okolje, večji inovativnosti ter oskrbi gospodinjstev in podjetij v EU z energijo po konkurenčnih cenah.
94. 18. marca je bila sprejeta odločba⁹⁵ v zadevi RWE Zapiranje trga s plinom, s katero so odsvojitvene zaveze, ki jih je poprej predlagala RWE, postale pravno zavezujoče, Komisija pa je zaključila svojo preiskavo. Podobno so s sprejetjem odločbe 2. decembra v skladu s členom 9 Uredbe št. 1/2003 zaveze, ki jih je predlagalo podjetje GDF Suez⁹⁶, postale pravno zavezujoče. Zaveze bodo konkurentom omogočile lažji vstop na francoski trg s plinom. Poleg tega je Komisija 4. novembra začela s preverjanjem trga glede zavez, ki jih je predlagala francoska energetska družba EDF, v okviru zadeve *EDF Zapiranje trga za stranke*⁹⁷. Skupaj z reformo reguliranega trga z električno energijo, ki jo izvaja francoska vlada⁹⁸, zaveze v tej zadevi predstavljajo možnost pomembnega koraka k vzpostavitvi povsem konkurenčnega trga z električno energijo v Franciji. Predhodna ocena v smislu člena 9 Uredbe št. 1/2003, ki je izražala pomisleke glede kršenja člena 102 PDEU (prej člen 82 ES), je bila 22. decembra 2009 poslana podjetju E.ON AG in njegovim hčerinskim družbam, vključno z E.ON Ruhrgas AG in E.ON Gastranspot GmbH. Komisija je vzporedno pripravila obvestilo o preverjanju trga v smislu člena 27(4) Uredbe št. 1/2003.
95. Kar zadeva ostale zadeve na področju energetike, je Komisija 8. julija v skladu s členom 7 Uredbe št. 1/2003 sprejela odločbo, s katero je družbama E.ON in GDF Suez za delitev trga⁹⁹ izrekla globo, ki sta skupaj znašali 1 106 milijonov EUR. To so prve globe, ki jih je Komisija naložila zaradi kršenja protimonopolnih pravil v energetske sektorju in predstavljajo najvišjo globo, naloženo leta 2009. Obvestilo o

---

⁹¹ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

⁹² Direktiva 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembi Direktive 2003/87/ES z namenom izboljšanja in razširitve sistema Skupnosti za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov (UL L 140, 5.6.2009, str. 63).

⁹³ UL L 211, 14.8.2009.

⁹⁴ Sporočilo Komisije: Preiskava na podlagi člena 17 Uredbe (ES) št. 1/2003 v panogi plina in elektroenergetski panogi (Končno poročilo) (COM(2006) 851 konč. z dne 10. januarja 2007), in poročilo Generalnega direktorata za konkurenco o preiskavi energetskega sektorja (SEC(2006) 1724 z dne 10. januarja 2007).

⁹⁵ [Glej IP/09/410](#), 18.3.2009.

⁹⁶ Zadeva COMP/39316.

⁹⁷ Zadeva COMP/39386 *Dolgoročne pogodbe o oskrbi z električno energijo v Franciji*.

⁹⁸ [Glej MEMO/09/394](#).

⁹⁹ Zadeva COMP/39401. [Glej IP/09/1099](#), 8.7.2009.

nasprotovanju je 6. marca naslovila na družbo *ENI S.p.A*¹⁰⁰ v zvezi z njenim upravljanjem in delovanjem plinskih cevovodov. 23. aprila je bil postopek uveden v zadevi *Svenska Kraftnät*¹⁰¹. Komisija je 6. oktobra začela s preverjanjem trga¹⁰², pri čemer je zainteresirane stranke povabila, da izrazijo pripombe glede zavez, ki jih je predlagalo podjetje Svenska Kraftnät (SvK), švedski upravljavec prenosnega omrežja.

96. Na področju združitve je Komisija s pravnimi sredstvi odobrila tri transakcije v zvezi z oskrbo s plinom in električno energijo: prevzem družbe Nuon Energy¹⁰³ s strani družbe Vattenfall, nakup družbe Essent¹⁰⁴ s strani družbe RWE in prevzem družbe Segebel s strani družbe EDF¹⁰⁵. Dve zadevi¹⁰⁶, ki sta izhajali iz pravnih sredstev, ki jih je zagotovil protimonopolni postopek zoper E.ON¹⁰⁷, sta bili brezpogojno odobreni.
97. Na področju nadzora državne pomoči je bil dosežen napredek glede francoske regulirane odkupne cene električne energije¹⁰⁸. Francoska vlada je 19. septembra napovedala načrt reforme, ki predvideva postopno opuščanje tarif in mehanizem, namenjen spodbujanju konkurence na trgu električne energije z zagotavljanjem dostopa konkurentom do določenega deleža zmogljivosti EDF za pridobivanje električne energije v jedrskih elektrarnah po regulirani ceni. Preden Komisija sprejme končno odločbo¹⁰⁹, je potrebno sprejetje francoske zakonodaje.
98. 18. novembra je bila sprejeta negativna odločba o izterjavi v zadevi o preferencialnih tarifah za obrate družbe Alcoa v Benečiji in na Sardiniji¹¹⁰.
99. Na področju obnovljive energije je Komisija odobrila ciprsko shemo¹¹¹, tri danske sheme¹¹² in avstrijsko shemo, ki subvencionira odkupno ceno v korist proizvajalcev obnovljivih energij¹¹³. Sočasno se je začela temeljita preiskava v zvezi z nekaterimi

---

¹⁰⁰ Zadeva COMP/39315. [Glej MEMO/09/120, 19.3.2009.](#)

¹⁰¹ Zadeva COMP/39351. [Glej MEMO/09/191, 23.04.2009.](#)

¹⁰² [Glej IP/09/1425](#), 06.10.2009.

¹⁰³ Zadeva COMP/M.5496, Odločba Vattenfall/Nuon.

¹⁰⁴ Zadeva COMP/M.5467 RWE/Essent.

¹⁰⁵ Zadeva COMP/M.5549 EDF/Segebel.

¹⁰⁶ Zadeva COMP/M.5512 Electrabel/E.ON (nekatera sredstva) in M.5519 E.ON/Electrabel (pridobljena sredstva).

¹⁰⁷ Zadevi COMP/39388 in COMP/39389 E.ON električna energija.

¹⁰⁸ Zadeva C17/2007 (ex NN19/07) *Regulirane odkupne cene električne energije v Franciji* (UL C 96, 25.4.2009, str. 18).

¹⁰⁹ MEMO/09/394, 15.9.2009.

¹¹⁰ Zadeva C36b/2006 *Preferencialne tarife za električno energijo – Alcoa* (še ni objavljeno).

¹¹¹ Zadeva N143/2009 *Shema pomoči za spodbujanje proizvodnje električne energije iz velikih komercialnih sistemov za uporabo energije vetra, sonca in fotovoltaičnih sistemov in biomase* (UL C 247, 15.10.2009, str. 2).

¹¹² Zadeva N359/2008 *Dodatek za električno energijo, pridobljeno s sežigom biomase* (UL C 179, 1.8.2009, str. 1); Zadeva N354/2008 *Dodatek za električno energijo, pridobljeno iz novih turbin na veter* (UL C 143, 24.6.2009, str. 6); Zadeva N356/2008 *Dodatek za električno energijo, pridobljeno iz bioplina* (UL C 151, 3.7.2009, str. 16).

¹¹³ Zadeva N446/2008 *Druga sprememba Zakona o električni energiji iz obnovljivih virov iz leta 2008* (UL C 217, 11.9.2009, str. 12).

določbami v avstrijski shemi, za katere se zdi, da dajejo prednost velikim odjemalcem energije¹¹⁴.

100. Pogojno je bil odobren danski projekt priznavanja oprostitve davka na CO₂ podjetjem, ki jih zajema sistem EU za trgovanje z emisijami¹¹⁵. Komisija je prav tako odobrila zmanjšanje davka danski cementni industriji, ki je prva od takšnih zadev, ki je bila odobrena v skladu z novimi pravili za pomoč v obliki zmanjšanja okoljskih davkov v Smernicah za okoljsko pomoč¹¹⁶. Po drugi strani pa je Komisija sklenila, da podobna oprostitvev davka v nizozemski keramični industriji ni bila združljiva¹¹⁷, saj davčna oprostitvev ni bila potrebna ali sorazmerna.
101. Komisija je odobrila shemo Združenega kraljestva, ki uvaja sistem trgovanja z emisijami CO₂, ki so povezane s porabo energije¹¹⁸. Prav tako so bile sprejete tudi sheme za Poljsko¹¹⁹, Litvo¹²⁰ in Bolgarijo¹²¹, ki določajo zmanjšanje davka, da bi spodbudili proizvodnjo določenih oblik biogoriv.
102. Komisija je obravnavala številne avstrijske ukrepe za spodbujanje proizvodnje električne in toplotne energije¹²² ter distribucijsko infrastrukturo¹²³; odobrila je tri poljske sheme za omrežja za distribucijo toplotne energije¹²⁴, električna povezovalna omrežja za obnovljive energije¹²⁵ in posodobitve omrežij za distribucijo električne energije¹²⁶. Komisija je prav tako odobrila shemo za oddajo ponudb za izvedbo predprojektne študije in študije izvedljivosti (študiji FEED) za demonstracijska projekta zajemanja in shranjevanja ogljika (CCS) v industrijskem obsegu v Združenem kraljestvu¹²⁷.
103. Na koncu je Komisija na podlagi začasnega okvira¹²⁸ odobrila nacionalne sheme pomoči iz Francije¹²⁹, Nemčije¹³⁰, Španije¹³¹, Italije¹³² in Združenega kraljestva¹³³,

---

¹¹⁴ C24/2009 (ex N446/2008) *Druga sprememba Zakona o električni energiji iz obnovljivih virov iz leta 2008* (UL C 217, 11.9.2009, str. 12).

¹¹⁵ Zadeva C41/2006 *Sprememba davka na CO₂ za porabo goriva v industriji na podlagi kvot* (javna različica še ni na voljo).

¹¹⁶ Zadeva N327/2008 *Zmanjšanje davka na NO_x za velike onesnaževalce in podjetja, ki znižujejo onesnaževanje, ter zmanjšanje davka za biogoriva in biomaso*.

¹¹⁷ Zadeva C5/2009 (ex N210/2008) *Izvetje okoljskih davkov za proizvajalce keramike*.

¹¹⁸ Zadeva N629/2008 *Zaveza o zmanjšanju ogljika (CRC)*.

¹¹⁹ Zadeva N57/2008 *Pomoč za tekoče poslovanje za biogoriva – Poljska* (UL C 247, 15.10.2009, str. 1).

¹²⁰ Zadeva N372/2007 *Podpora za biogorivo* (UL C 106, 8.5.2009, str. 14).

¹²¹ Zadeva N607/2008 *Zmanjšanje davka za biogoriva (Bolgarija)*.

¹²² Zadeva N461/2008 *Zakon o kombiniranih napravah za proizvodnjo toplote in električne energije (CHP)* (UL C 109, 13.5.2009, str. 1).

¹²³ Zadeva N485/2008 *Shema pomoči za infrastrukturo daljinskega ogrevanja in naprav za hlajenje (AT)* (UL C 191, 14.8.2009, str. 1).

¹²⁴ Zadeva N54/2009 *Pomoč za posodobitev omrežij za distribucijo toplote na Poljskem* (UL C 204, 29.8.2009, str. 2).

¹²⁵ Zadeva N55/2009 *Pomoč za izgradnjo in posodobitev povezovalnih električnih omrežij za obnovljive vire na Poljskem* (UL C 206, 1.9.2009, str. 3).

¹²⁶ Zadeva N56/2009 *Pomoč za posodobitev omrežij za distribucijo toplote na Poljskem* (UL C 206, 1.9.2008, str. 4).

¹²⁷ Zadeva N74/2009 *CCS Demonstration Competition – FEED* (UL C 203, 28.8.2009, str. 2).

¹²⁸ Začasni okvir za ukrepe državne pomoči za podporo dostopa do financiranja v sedanji finančni in gospodarski krizi (UL C 83, 7.4.2009, str. 1).

¹²⁹ Zadeva N11/2009 *Régime temporaire de prêts bonifiés pour les entreprises fabriquant des produits verts* (UL C 106, 8.5.2009, str. 22).

da bi zaščitila naložbe v izdelke z okoljsko koristjo (tj. zeleni izdelki). Sheme so bile obravnavane po pospešenem postopku.

2.3. Elektronske komunikacije

104. Ponudniki storitev elektronskih komunikacij so še naprej delovali v okviru omejitev regulativnega okvira EU za elektronske komunikacije¹³⁴. Predhodno urejanje v skladu z regulativnim okvirom gradi na načelih konkurenčnega prava. Nacionalni regulativni organi so ta pristop uporabili pri ocenjevanju trgov elektronskih komunikacij.
105. Komisija je leta 2009 od nacionalnih regulativnih organov prejela 161 obvestil in sprejela 87 dopisov s pripombami in 59 dopisov brez pripomb v skladu s posvetovalnim mehanizmom Skupnosti iz člena 7 okvirne direktive, ob koncu leta pa je bilo 9 zadev še odprtih. V eni zadevi¹³⁵ je Komisija resno dvomila v združljivost priglašениh ukrepov z zakonodajo EU in sprožila drugo fazo preiskave.
106. Komisija je 7. maja izdala Priporočila glede cen zaključevanja klicev¹³⁶, ki določajo metodologijo za ureditev cen zaključevanja klicev in si prizadevajo za zagotovitev skladnosti zakonodajnih pristopov. Nova Uredba EU o gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih znotraj Skupnosti je začela veljati 1. julija. Nova pravila se bodo uporabljala do poletja 2012, do poletja 2010 pa bo Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu poročala o njihovem delovanju.
107. Komisija spodbuja ukrepe pomoči, ki zagotavljajo ustrezno širokopasovno pokritost po sprejemljivih cenah za vse evropske državljane. Do leta 2009 je Komisija ocenila in odobrila uporabo državne pomoči in drugih vrst javnega financiranja v Evropi v višini približno 2 milijard EUR¹³⁷, ki so generirali naložbe v širokopasovna omrežja, ki so presegale 3 milijarde EUR.

---

¹³⁰ Zadeva N426/2009 Zvezni okvir za nizkoobrestna posojila za proizvodnjo zelenih izdelkov (UL C 225, 18.9.2009, str. 2).

¹³¹ Zadeva N140/2009 *Načrt konkurenčnosti za avtomobilski sektor – Izvedba naložb, usmerjenih v proizvodnjo več okoljsko prijaznih izdelkov* (UL C 146, 26.6.2009, str. 2).

¹³² Zadeva N542/2009 Pomoč za proizvodnjo zelenih izdelkov.

¹³³ Zadeva N72/2009 Začasna pomoč za proizvodnjo zelenih izdelkov (UL C 145, 25.6.2009, str. 7).

¹³⁴ Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. Marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) ([UL L 108, 24.4.2002, str. 33](#)), Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. Marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (direktiva o dostopu) ([UL L 108, 24.4.2002, str. 7](#)), Direktiva 2002/20/ES Evropskega Parlamenta in Sveta o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o odobritvi) ([UL L 108, 24.4.2002 str. 21](#)), Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah) ([UL L 108, 24.4.2002, str. 51](#)), Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) ([UL L 201, 31.7.2002, str. 37](#)). Te direktive so bile nedavno spremenjene z direktivama 2009/140/ES in 2009/136/ES (UL L 337, 18.12.2009, str. 37 in 11).

¹³⁵ Zadeva AT/2009/970 v zvezi z avstrijskim trgov širokopasovnega dostopa na debelo.

¹³⁶ Cene zaključevanja klicev so veleprodajne tarife, ki jih operater klicane osebe zaračunava operaterju omrežja kličočega. Tarife znatno vplivajo na telefonske račune potrošnikov, zato cene uravnavajo nacionalni regulativni organi. Priporočilo Komisije 2009/396/ES z dne 7. maja 2009 o regulaciji cen zaključevanja klicev v fiksni in mobilni omrežjih (UL L 124, 20.5.2009).

¹³⁷ Od tega 1,5 milijarde EUR predstavlja državna pomoč v smislu člena 107 PDEU.

108. Septembra sprejete Smernice za širokopasovna omrežja ne obravnavajo le pomoči osnovnim širokopasovnim omrežjem (ADSL, kabelske, mobilne, brezžične in satelitske širokopasovne storitve), ampak podpirajo tudi zelo visokohitrostna omrežja NGA (optična ali napredna kabelska omrežja na sedanji stopnji). Smernice prav tako zagotavljajo dodatno razlago o tem, kako se obstoječa sodna praksa uporablja v širokopasovnem sektorju v zadevah, za katere država članica delovanje širokopasovnega omrežja opredeli kot storitev splošnega gospodarskega interesa (SSGI). V tem okviru je Komisija odobrila javno financiranje za projekt NGA v vrednosti 59 milijonov EUR v francoskem departmaju Hauts-de-Seine¹³⁸.
109. Na protimonopolnem področju je Komisija začela postopke proti poljskim in slovaškim operaterjem na širokopasovnem trgu¹³⁹.

2.4. Informacijska tehnologija

110. Sektor Informacijske in komunikacijske tehnologije je še zlasti pomemben za inovacije in uresničevanje potenciala digitalnega gospodarstva. Trgi informacijske tehnologije so pogosto izpostavljeni učinkom mreže, kot je to ponazorila zadeva *Microsoft*¹⁴⁰, ki jo je Komisija obravnavala leta 2004. Ti učinki lahko povzročijo blokado potrošnika ali pa oblikovanje prevladujočih položajev na trgu, ki sami po sebi niso problematični, lahko pa zahtevajo pravočasno izvrševanje konkurenčnega prava, da se zagotovi konkurenčnost glede vsebine na zadevnih trgih in povezanih trgih. V tem okviru so interoperabilnost in standardi ključna ponavljajoča se vprašanja v vse bolj povezanem svetu.
111. V zadevi *Intel*¹⁴¹ je bilo v odločbi o prepovedi, izdani 13. maja, ugotovljeno, da je Intel s protikonkurenčno prakso, ki je bila usmerjena v izločitev konkurentov s trga centralnih procesnih enot x86 (CPU), kršil člen 82 ES. Te prakse so škodovale potrošnikom v celotnem EGP. S spodkopavanjem možnosti, da bi konkurenti konkurirali s kakovostjo svojih izdelkov, so Intelova dejanja spodkopavala konkurenco, zmanjšala potrošnikovo izbiro in ovirala inovacije. Odločba je Intelu naložila globo v višini 1,06 milijarde EUR, kar je najvišja globa, ki jo je Komisija kdajkoli naložila posameznemu podjetju. Intel je zoper odločbo 22. julija¹⁴² vložil ugovor na Sodišču prve stopnje.
112. Komisija je 16. decembra 2009 kot pravno zavezujoče določila zaveze *Microsofta*, ki jih je ta predložil za odpravo pomislekov, ki jih je Komisija navedla v obvestilu o nasprotovanju januarja 2009 glede vezane prodaje Microsoftovega spletnega brskalnika Internet Explorer in njegovega prevladujočega operacijskega sistema za osebne računalnike Windows. Te zaveze naj bi se odrazile v večji in bolj informirani izbiri spletnih brskalnikov za potrošnike v EGP in večji svobodi proizvajalcev računalnikov. Microsoft se je zavezal, da bo (a) odjemalcem operacijskega sistema Windows v EGP razdelil posodobljeno programsko opremo Choice Screen s pomočjo posodobitve sistema Windows, ki bo uporabnikom omogočil nepristransko izbiro med najširše uporabljenimi spletnimi brskalniki v EGP, in (b) dal na razpolago

---

¹³⁸ Odločba Komisije z dne 30. septembra 2009 v zvezi z N331/2008 "*Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine*". Še ni objavljeno.

¹³⁹ [MEMO/09/203, 27.4.2009](#).

¹⁴⁰ Zadeva COMP/37.792 *Microsoft* (UL L 32, 6.2.2007, str. 23).

¹⁴¹ Zadeva COMP/37990 *Intel* (UL C 227, 22.9.2009, str. 13).

¹⁴² T-286/09 *Intel proti Komisiji* (UL C 220, 12.9.2009, str. 41).

mehanizem v okviru operacijskega sistema Windows 7 in njegovih kasnejših v EGP, ki bo proizvajalcem osebnih računalnikov in njihovim končnim uporabnikom omogočil, da Internet Explorer vključijo ali izključijo¹⁴³.

113. V zadevi *Rambus* je Komisija izrazila pomisleke, da je družba Rambus zaračunavala nerazumne licenčnine za uporabo določenih patentov za čip dinamičnega pomnilnika DRAM, ki se dejansko uporablja v vseh PC-jih. Komisija je 9. decembra 2009 sprejela odločbo, s katero so zaveze, še zlasti zaveza o omejitvi licenčnine¹⁴⁴, ki jih je predlagala družba Rambus, postale pravno zavezujoče. Leta 2008 je prodaja čipa DRAM po svetu presegla 34 milijard USD (več kot 23 milijard EUR). Družba Rambus se je zavezala, da bo določila zgornjo mejo svojih licenčin po vsem svetu za pet let. Družba Rambus se je strinjala, da za zgodnje generacije zadevnih čipov zaračunava nično licenčnino, najvišja licenčna stopnja za poznejše generacije zadevnih čipov pa znaša 1,5 %. To je znatno manj od 3,5 %, ki jih je družba Rambus zaračunavala prej.
114. Zadeva je še enkrat pokazala, da naj bi proces določanja učinkovitih standardov potekal nediskriminatorno, odprto in pregledno, da se zagotovi konkurenca glede kakovosti in se potrošnikom omogočijo koristi tehničnega razvoja in inovacij¹⁴⁵. Komisija trenutno pregleduje protimonopolne smernice za horizontalne sporazume in namerava v obstoječem poglavju o standardizaciji več pozornosti nameniti določanju standardov. Osnutek bo za javno posvetovanje pripravljen v začetku leta 2010. Komisija bo prav tako še naprej po potrebi preiskovala v posamezne zadeve, ki zadevajo konkurenco, in ustrezno ukrepala.

2.5. Mediji

115. Komisija je prek okrogle mize o spletni prodaji nadaljevala razprave z višjimi predstavniki potrošnikov in industrije o poslovnih priložnostih, ki jih omogoča internet, ter obstoječih ovirah za večjo spletno prodajo glasbe in blaga na drobno v Evropi. Poročilo o priložnostih in ovirah spletne prodaje je bilo objavljeno maja 2009, septembra in oktobra 2009 pa sta pod pokroviteljstvom komisarja za konkurenco potekali dve okrogli mizi, posvečeni spletni glasbi. Pobuda za okroglo mizo se je končala s skupnima izjavama: o spletni distribuciji glasbe in informacijah o avtorskih pravicah. Številni sodelujoči okrogle mize so prav tako napovedali konkretne korake in zaveze, ki naj bi privedli do izboljšane dostopa evropskih potrošnikov do glasbe na spletu¹⁴⁶.
116. Komisija je leta 2009 še naprej podrobno spremljala prehod od analogne k digitalni prizemni radiodifuziji v Italiji v zvezi s postopkom ugotavljanja kršitev, ki ga je v zvezi z italijansko zakonodajo o radiodifuziji začela leta 2006. Po tesnem sodelovanju s komisarjema za konkurenco in informacijsko družbo so italijanski pristojni organi sprejeli nova merila za "digitalizacijo" omrežij prizemne televizije

---

¹⁴³ Odločba je objavljena na spletni strani Generalnega direktorata za konkurenco pod „*Protimonopolne zadeve*“.

¹⁴⁴ Nezaupna različica odločbe in zavez je na voljo na spletni strani Komisije: <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases>.

¹⁴⁵ Odločba in zaveze so objavljene na spletni strani Generalnega direktorata za konkurenco pod „*Protimonopolne zadeve*“.

¹⁴⁶ Vsi dokumenti so na voljo na spletni strani http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html.

mrež v Italiji, ki zagotavljajo, da bo novim ponudnikom in manjšim že obstoječim radiodifuznim hišam na voljo več frekvenc. Razpis za dodelitev frekvenc naj bi se začel v začetku leta 2010¹⁴⁷.

117. Kar zadeva državno pomoč, je Komisija še naprej spremljala prehod od analogne k digitalni prizemni radiodifuziji v državah članicah EU. Sodišče na prvi stopnji je 6. oktobra potrdilo negativno odločbo v zvezi z Nemčijo¹⁴⁸, ki je prav tako temeljila na pomanjkanju tehnološke nevtralnosti sheme¹⁴⁹.
118. Komisija je 2. julija sprejela spremenjeno sporočilo o radiodifuziji, ki zagotavlja več jasnosti glede ocene Komisije novih medijskih storitev, ki so financirane z javnimi sredstvi¹⁵⁰. Komisija je med letom sprejela več pozitivnih posameznih odločb glede financiranja javnih storitev radiodifuzijskih sistemov v Franciji, Španiji, Avstriji in na Danskem. Junija je sprejela predlog o zagotovitvi skladnosti pomoči švedskemu tisku za metropolitanske časnike z veliko naklado s pravili o državni pomoči¹⁵¹.

2.6. Farmacevtska industrija in zdravje

Farmacevtska industrija

119. Leta 2009 je Komisija začela preiskavo farmacevtskega sektorja v EU. Namen preiskave je bil preučiti razloge za ugotovljeno zadrževanje vstopa generičnih zdravil na trg ter očitno zmanjšanje inovacij, ocenjeno na podlagi manjšega števila novih zdravil, ki pridejo na trg. V preiskavi je bilo obravnavano konkurenčno razmerje (i) med proizvajalci originalnih in generičnih zdravil ter (ii) med proizvajalci originalnih zdravil, pripravljena pa so bila tudi pomembna priporočila glede politike o tem, kako izboljšati delovanje sektorja. Komisija je končno poročilo objavila 8. julija¹⁵².
120. V končnem poročilu o preiskavi farmacevtskega sektorja je Komisija povabila vse zainteresirane stranke, naj o svojih pomislekih v zvezi s konkurenco obvestijo organe za konkurenco.
121. Komisija je prav tako začela postopek zoper družbo Servier in med drugim preiskovala sporazume o poravnavi v zvezi s patenti, ki so bili sklenjeni med družbo Servier in številnimi generičnimi družbami, kar bi lahko bilo protikonkurenčno. Ta preiskava ni del sektorske preiskave, vendar pa so spoznanja, pridobljena med preiskavo, Komisiji omogočila, da je sprejela sklepe glede področij, kjer bi lahko bilo ukrepanje Komisije, ki temelji na konkurenčnem pravu, ustrezno in učinkovito.
122. Glede na regulativni okvir končno poročilo poudarja tri glavna problematična področja: patente, dovoljenja za promet, oblikovanje cen in povračila. V zvezi s

---

¹⁴⁷ Komisija je Italiji v zvezi s to zadevo poslala obrazloženo mnenje 18. julija 2007.

¹⁴⁸ Zadeva C-25/2004 *DVB-T Berlin Brandenburg*. Nemčija se je decembra na to sodbo pritožila. Pritožba se je prav tako nanašala na vprašanje tehnološke nevtralnosti.

¹⁴⁹ Zadeve T-8/06, T-21/06, T-24/06.

¹⁵⁰ Sporočilo o uporabi pravil o državni pomoči za storitve javne radiotelevizije z dne 2. julija 2009, UL C 257, 27.10.2009.

¹⁵¹ Zadeva E4/2008.

¹⁵² Sporočilo Komisije z dne 8. julija 2009 o povzetku Poročila o preiskavi farmacevtskega sektorja, sporočilo za javnost [IP/09/1098](#).

patenti je Komisija spet poudarila nujnost uvedbe patenta Skupnosti ter enotnega in specializiranega sistema za reševanje sporov v zvezi s patenti v Evropi.

123. V zvezi z vprašanjem vzporedne trgovine z zdravili je sodba Sodišča Evropskih skupnosti (ECJ) z dne 6. oktobra zagotovila pomembno razlago glede omejitev vzporedne trgovine na farmacevtskem področju, zlasti glede tako imenovanih sistemov dvojnih cen¹⁵³.
124. Na področju nadzora združitvev je bilo leta 2009 več večjih združitvev farmacevtskih podjetij, kar potrjuje trend konsolidacije v industriji. Vsi primeri so bili potrjeni v prvi fazi z zavezami ali brez njih. Ocena združenj farmacevtskih podjetij je pokazala, da je trg zdravja živali na splošno postal precej koncentriran. Da bi omogočili nov vstop kupca na področje cepiv za zdravje živali, je odsvojitveni sveženj v zadevi Pfizer/Wyeth¹⁵⁴ prvič vključeval proizvodni obrat.

Storitve zdravstvenega varstva

125. Ukrepi Komisije na tem področju so usmerjeni na državne pomoči, saj je prejela veliko pritožb od zasebnih bolnic zaradi domnevno nepošteno obravnave ali prekomernih nadomestil javnim bolnišnicam v različnih državah članicah; te so namreč pogosto predmet suma o navzkrižnem subvencioniranju gospodarskih dejavnosti iz javnega financiranja. Večina pritožb je prišla od držav članic, ki so že odprle svoj trg konkurenci (npr. Nemčija in Belgija).
126. 28. oktobra je Komisija sprejela pozitivno odločbo, kjer je ugotovila, da je javno financiranje, ki so ga zagotovili belgijski organi za javne bolnišnice v bruseljski regiji, v skladu z zahtevami, določenimi v Pogodbi¹⁵⁵. Junija je prav tako odobrila novo irsko shemo dajatev in davčnih olajšav za sektor zdravstvenega zavarovanja¹⁵⁶.
127. Na protimonopolnem področju je Komisija oktobra sprejela obvestilo o nasprotovanju za domnevne kršitve člena 81 ES s strani francoskega združenja farmacevtov (tj. Ordre National des Pharmaciens, Conseil National de l'Ordre des Pharmaciens, Section G de l'Ordre National des Pharmaciens in Conseil Central de la Section G de l'Ordre des Pharmaciens)¹⁵⁷. Komisija je bila zaskrbljena, da ONP določa minimalne cene za klinične analize in omejuje razvoj nekaterih tržnih akterjev z namenom varovanja gospodarskih interesov svojih članov, francoskih farmacevtov.

---

¹⁵³ Glej zadevo C-501/06 *GlaxoSmithKline proti Komisiji* (2009), na voljo na spletni strani: <http://eur-lex.europa.eu>. Marca 1998 je podjetje GSK obvestilo Komisijo o svoji cenovni politiki za 82 zdravil v Španiji za španske veletrgovce. Glede na priglašeno politiko je GSK veletrgovcem zaračunal različno ceno, odvisno od končne destinacije proizvoda; če je bil proizvod namenjen za potrošnjo v Španiji, je veljala nižja cena, če pa je bil namenjen za izvoz, je veljala višja cena. Veliko veletrgovcev in veletrgovinskih združenj je pri Komisiji vložilo pritožbe na tako politiko; Komisija je maja 2001 izdala odločbo, v kateri navaja, da je GSK kršil člen 81(1) ES.

¹⁵⁴ Glej zadevo COMP/M.5476 *Pfizer / Wyeth*.

¹⁵⁵ Zadeva NN54/2009 *Association bruxelloise des institutions des soins de santé privées asbl (ABISSP) vs. Belgique*. Javna različica te odločbe še ni na razpolago. Na voljo bo takoj, ko bodo izločene zaupne informacije.

¹⁵⁶ Zadeva N582/08 *Health Insurance intergenerational solidarity relief* (Irska). Končna odločba C(2009) 3572 konč. (UL C 186, 8.8.2009).

¹⁵⁷ Zadeva COMP/39510 *LABCO/ONP*.

2.7. Promet

128. Cilj politike konkurence v prometnem sektorju je zagotavljati učinkovito delovanje trgov, ki so bili pred kratkim liberalizirani ali ki so v procesu liberalizacije. V ta namen se je regulatorni okvir še naprej posodabljal, tako da zdaj tudi prometni sektor urejajo splošno veljavna pravila o konkurenci. Regulativne dejavnosti so dopolnjevali ukrepi preiskovanja in izvrševanja.
129. V sektorju cestnega prometa je 3. decembra začela veljati nova uredba o storitvah javnega potniškega prometa¹⁵⁸. Uredba določa pravila, ki se uporabljajo za nadomestila za opravljanje javne službe v notranjem prometu.
130. Komisija je pregledala več primerov državne pomoči v zvezi s storitvami avtobusnega prevoza na Danskem in v Nemčiji. Na področju mestnega prevoza se je zaključil postopek formalne preiskave glede preoblikovanja metode financiranja za posebno pokojninsko shemo za osebje francoskega javnega prevoznega podjetja RATP¹⁵⁹.
131. V skladu s širšimi cilji Skupnosti na področju skupne prometne politike in varovanja okolja je Komisija odobrila režim za spodbujanje nakupa več okolju prijaznih težkih vozil v Sloveniji¹⁶⁰. Komisija je prav tako odobrila nemško shemo pomoči za podporo tržnega sprejemanja razpoložljivih tehnologij za energetske visoko učinkovita vozila¹⁶¹ in shemo pomoči za podporo nakupa nizkoogljčnih avtobusov v Angliji¹⁶².
132. Za izboljšanje infrastrukture javnega prometa je bilo odobrenih več večjih projektov, med katerimi so tudi gradnja in vzdrževanje avtocest A1¹⁶³ in A2¹⁶⁴ na Poljskem.
133. Na področju železniškega prometa je Komisija 12. junija odobrila prevzem poljskega železniškega podjetja PCC Logistics s strani Deutsche Bahn AG¹⁶⁵. Oktobra je Komisija predala Franciji presojo koncentracije, s katero bi SNCF prevzel skupni nadzor nad Keolisom, podjetjem, ki je dejavno na področju javnega prevoza potnikov¹⁶⁶.
134. Komisija je tako kot prejšnja leta sprejela več odločb o državnih pomočeh za spodbujanje železniškega in kombiniranega prometa v več državah članicah, vključno z Bolgarijo¹⁶⁷, Češko republiko¹⁶⁸, Nemčijo¹⁶⁹ in Združenim kraljestvom (prestrukturiranje Eurostara)¹⁷⁰.

---

¹⁵⁸ Uredba (ES) št. 1370/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o javnih storitvah železniškega in cestnega potniškega prevoza ter o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 1191/69 in št. 1107/70 (UL L 315, 3.12.2007).

¹⁵⁹ Zadeva C42/2007 (UL L 327, 12.12.2009).

¹⁶⁰ Zadeva N395/2008 (UL C 125, 5.6.2009).

¹⁶¹ N457/2009.

¹⁶² Zadeva N517/2009.

¹⁶³ Zadevi N151/2009, N152/2009 (UL C 164, 16.7.2009).

¹⁶⁴ Zadeva N462/2009.

¹⁶⁵ Zadeva COMP/M.5480.

¹⁶⁶ Zadeva COMP/M.5557 *SNCF / CDPQ / Keolis / Effia*.

¹⁶⁷ Zadeva N175/2009 (UL C 246, 14.10.2009).

¹⁶⁸ Zadeve N409/2008, N410/2008 in N411/2008 (UL C 106, 8.5.2009).

135. Na področju pomorskega prometa je Komisija junija sprejela Sporočilo o usmerjanju državnih pomoči za družbe za upravljanje ladij¹⁷¹. Komisija je sprejela pozitivne odločbe glede državnih pomoči za pomorščake v Italiji¹⁷² in na Finskem¹⁷³. Prav tako je zaključila formalni postopek, ki ga je začela leta 2007 glede režima DIS na Danskem. Odobrila je razširitev režima DIS na plovila za polaganje kablov z uporabo po analogiji Smernic za pomorstvo¹⁷⁴. Poleg tega je zaključila postopke preiskave v zvezi s shemo davka na tonažo na Irskem¹⁷⁵, na Danskem¹⁷⁶, odobrila je spremembe danskega davka na tonažo¹⁷⁷ in uvedbo davka na tonažo v Sloveniji¹⁷⁸ in na Poljskem¹⁷⁹.
136. Komisija je delno odobrila grški¹⁸⁰ in latvijski¹⁸¹ projekt razvoja pristaniške infrastrukture in začela formalni postopek preiskave v zvezi z določenimi davčnimi ukrepi v korist pristaniškega sektorja v Franciji¹⁸². Poleg tega je zaključila formalni postopek preiskave, ki ga je začela leta 2008 v zvezi z javnim financiranjem storitev prevoza s trajektom med škotskim kopnim in otoki na zahodni in severni obali Škotske¹⁸³. Z izjemo ene linije je Komisija potrdila, da so bile obveznosti javnega prevoza za zahodne in severne otoke zakonsko opredeljene in dodeljene prevoznikom. Na področju združitve je Maersk, svetovno največji prevozni konglomerat, prevzel družbo Broström¹⁸⁴.
137. Na področju letalstva je 29. marca začela veljati Uredba o računalniških sistemih rezervacij (RSR)¹⁸⁵. Nova direktiva o letaliških pristojbinah je začela veljati 15. marca¹⁸⁶.
138. 18. junija sta Svet in Evropski parlament odobrila spremembo obstoječih predpisov¹⁸⁷, s katero se želi doseči več prožnosti pri dodeljevanju slotov, da se omili vpliv krize na zračni promet. Ukrepi začasno odpravljajo pravilo „uporabi ali izgubi“, ki je veljalo poleti 2009, in omogoča letalskim družbam, da obdržijo pravice do slotov.

¹⁶⁹ Zadeva N324/2009 (UL C 299, 9.12.2009).

¹⁷⁰ Zadeva N420/2008 (UL C 183, 5.8.2009).

¹⁷¹ Sporočilo Komisije o usmerjanju državnih pomoči za družbe za upravljanje ladij (UL C 132, 11.6.2009).

¹⁷² Zadeva N219/2009 (UL C 196, 20.8.2009).

¹⁷³ Zadeve N120/2009 (UL C 232, 26.9.2009), N67/2009 (UL C 232, 26.9.2009) in N300/2009 (UL C 299, 9.12.2009).

¹⁷⁴ Zadeva C22/2007 (UL L 119, 15.5.2009).

¹⁷⁵ Zadeva C2/2008 (UL L 228, 1.9.2009).

¹⁷⁶ Zadeva C5/2007 (UL L 315, 2.12.09).

¹⁷⁷ Zadeva N457/2008 (UL C 106, 8.5.2009).

¹⁷⁸ Zadeva N325/2007 (UL C 53, 6.3.2009).

¹⁷⁹ Zadeva C34/2007.

¹⁸⁰ Zadeve N169/2008, N105/2008, N168/2008 in C21/2009.

¹⁸¹ Zadeva N385/2009.

¹⁸² Zadeva N614/2008 (UL C 122, 30.5.2009).

¹⁸³ Zadeva C16/2008, še ni objavljeno.

¹⁸⁴ Zadeva COMP/M.5346 *APMM/Broström*.

¹⁸⁵ Uredba (ES) št. 80/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. januarja 2009 o kodeksu poslovanja računalniških sistemov rezervacij in razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 2299/89 (UL L 35, 4.2.2009).

¹⁸⁶ Direktiva 2009/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 (UL L 70, 14.3.2009).

¹⁸⁷ Uredba (ES) št. 545/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o spremembi Uredbe (EGS) št. 95/93 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letaliških Skupnosti (UL L 167, 29.6.2009, str. 24).

139. Letalska industrija se je leta 2009 spoprijemala s pretresom zaradi upada povpraševanja v potniškem in tovornem prometu, kar je povzročilo večje izgube za mnoge prevoznike in prestrukturiranje sektorja. Prestrukturiranje je potekalo v obliki okrepljenega sodelovanja v okviru svetovnih letalskih zvez, kar je privedlo do sporazumov o skupnih podjetjih za čezatlantske linije. Evropska letalska industrija je šla skozi proces konsolidacije z združitvami mrež in nizkocenovnih prevoznikov¹⁸⁸. Nekateri veliki prevozniki v mreži, zlasti Lufthansa, so izkoristili to priložnost, da se razširijo s prevzemi manjših regionalnih akterjev, zlasti družb Brussels Airlines¹⁸⁹, Bmi¹⁹⁰ in Austrian Airlines¹⁹¹.
140. 8. aprila je Komisija začela formalne postopke v svojih preiskavah sodelovanja letalskih družb pri čezatlantskih letih¹⁹², zveze letalskih družb One world (British Airways, American Airlines in Iberia) in zveze Star Alliance (Lufthansa, United, Continental in Air Canada). 30. septembra je Komisija poslala obvestilo o nasprotovanju v zadevi Oneworld¹⁹³.
141. Med letom je Komisija odobrila pomoč za reševanje, ki je bila dodeljena Austrian Airlines Group v obliki jamstva za posojilo¹⁹⁴. Prav tako je ugotovila, da je načrt prestrukturiranja za Austrian Airlines skladen s skupnim trgom¹⁹⁵. Prav tako je Komisija pod določenimi pogoji¹⁹⁶ odobrila nekatere spremembe, ki so jih nameravale uvesti grške oblasti v prodajne procese družbe Olympic Airlines. Poleg tega je Komisija odobrila namen grških organov, da krijejo del stroškov sheme za presežne delavce, ki prostovoljno prekinejo delovno razmerje, ki naj bi jo izvedla družba Olympic Catering SA za del zaposlenih¹⁹⁷.
142. Komisija je odobrila ukrepe, ki jih je sprejela Francija za odpravo diferenciacije potniških pristojbin med nacionalnimi leti in leti v EU, zaradi katere so bile dejansko v prednosti letalske družbe, ki so opravljale notranje lete¹⁹⁸.

2.8. Poštne storitve

143. Kar zadeva **uporabo pravil o državni pomoči v sektorju poštnih storitev** v letu 2009, je Komisija sprejela več odločb, da bi zagotovila, da poštne storitve, ki spadajo v storitve splošnega gospodarskega interesa, in njihove podružnice ne bi uživajo neupravičeno dodeljenih prednosti. Skozi vse leto je Komisija nadaljevala s preiskavo domnevno previsokega nadomestila za *Deutsche Post AG*¹⁹⁹, ki ga je ta prejela za obveznost zagotavljanja univerzalnih storitev od leta 1989 do leta 2007. 13. julija je Komisija začela formalni postopek preiskave za pregled ukrepov v korist

---

¹⁸⁸ Zadeva COMP/M.5364 *Iberia/Vueling/Clickair*.

¹⁸⁹ Zadeva COMP/M.5335 *Lufthansa/Brussels Airlines*.

¹⁹⁰ Zadeva COMP/M.5403 *Lufthansa/bmi*.

¹⁹¹ Zadeva COMP/M.5440 *Lufthansa/Austrian Airlines*.

¹⁹² Glej izjavo za javnost [MEMO/09/168](#), 20.4.2009.

¹⁹³ Glej izjavo za javnost [MEMO/09/430](#), 02.10.2009.

¹⁹⁴ Zadeva NN72/2008, še ni objavljeno.

¹⁹⁵ Zadeva C6/2009.

¹⁹⁶ Zadeva N83/2009, še ni objavljeno.

¹⁹⁷ Zadeva N487/2009.

¹⁹⁸ Zadeva E4/2007 (UL C 83, 7.4.2009).

¹⁹⁹ Zadeva [C36/2007](#) *Pritožba proti Nemčiji zaradi nezakonite državne pomoči družbi Deutsche Post* (UL C 245, 19.10.2007 str. 21).

belgijske pošte (La Poste)²⁰⁰. V zadevi UK Royal Mail je Komisija odločila, da so bili štiri državni ukrepi, ki so bili odobreni med letoma 2001 in 2007, v skladu s pravili o državni pomoči EU²⁰¹. V zvezi s francosko zadevo La Poste²⁰² je francoska vlada sprejela zakon, ki zagotavlja prestrukturiranje La Poste v delniško družbo do 1. januarja 2010, s čimer bi jamstvo prenehalo veljati. Ob upoštevanju zgoraj navedenega je Komisija trenutno v fazi izdaje odločbe.

144. Kar zadeva združitve, je Komisija 21. aprila pod določenimi pogoji odobrila prvo združitve med dvema tradicionalnima poštnima operaterjema, Posten (Švedska) in Post Denmark²⁰³.

2.9. Avtomobilska industrija

145. Sektor za motorna vozila je gospodarska kriza še zlasti hudo prizadela. Čeprav je v primerjavi z letom 2008 povpraševanje po avtomobilih v svetu leta 2009 upadlo le za 2,4 % zaradi močnega povpraševanja na Kitajskem²⁰⁴, se je prodaja avtomobilov (potniških in lahkih transportnih vozil do 3,5 t) v EU zmanjšala za 4,6 % v primerjavi z letom 2008 in za 12,5 % v primerjavi z letom 2007²⁰⁵. Sheme odkupa starih vozil na različnih nacionalnih trgih, zlasti v Nemčiji, so imele kratkoročno ugoden vpliv na prodajo. Na podlagi mehanizma za zbiranje informacij, ki je bil uveden z Direktivo 98/34/ES, so bile nacionalne sheme za odkup starih avtomobilov, ki poleg tega vsebujejo dodatne tehnične predpise, pred sprejetjem priglašene Komisiji in državam članicam, kar je zagotavljalo preglednost, izmenjavo informacij in preprečevanje ovir za notni trg.
146. Vse manjše povpraševanje in presežne svetovne kapacitete, ki so bili nekaj let značilni za ta sektor, so povzročile stečajne postopke več večjih dobaviteljev avtomobilov, zlasti dveh ameriških dobaviteljev, družb General Motors in Chrysler. Zaradi tega sta bila dva evropska operaterja družbe General Motors, tj. Opel/Vauxhall in Saab, dana v prodajo, in v primeru Opla so bila za nadaljevanje poslovanja potrebna državna posojila.
147. Drugi izziv, s katerim se sektor trenutno spoprijema, je prehod na okolju prijaznejša vozila. Vse večje povpraševanje kupcev po nizkoemisijских avtomobilih in strožja zakonska ureditev okolja zahteva naložbe večjega obsega za razvoj vozil, ki ustrezajo standardom prihodnosti. Komisija je v zvezi s tem potrdila več shem državne pomoči²⁰⁶. Istočasno je sektor prejemal ugodnosti z olajšanim dostopom do financ s posojili in jamstvi.
148. V vseh primerih državne pomoči za avtomobilski sektor je Komisija še naprej uveljavljala strogo politiko. Komisija je zlasti dosledno ponavljala, da ne bo sprejela,

---

²⁰⁰ Zadeva C20/09 (ex N763/02) *La Poste* (UL C 176, 29.7.2009, str. 17).

²⁰¹ Zadeva C7/07 (ex NN82/06 in NN83/06) *Alleged aid in favour of Royal Mail* (UL L 210, 14.8.2009, str. 16).

²⁰² Zadeva C56/2007 *Garantie d'Etat illimitée - La Poste* (Francija).

²⁰³ Zadeva COMP/M.5152.

²⁰⁴ Globalno poročilo o avtomobilski industriji, Scotia Bank, http://www.scotiacapital.com/English/bns_econ/bns_auto.pdf.

²⁰⁵ ACEA, Nove registracije avtomobilov po državah http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/new_vehicle_registrations_by_country/

²⁰⁶ Za več informacij glej izbrano temo v tem poročilu.

da bi za državne pomoči, dodeljene v okviru shem, ki so bile potrjene na podlagi začasnega okvira – de jure ali de facto – veljali protekcionistični pogoji, kot so neupravičeni netržni pogoji v zvezi z geografsko lokacijo naložb. Komisija je pazljivo preučila vsak primer, ki je vzbudil to vrsto pomislekov glede protekcionizma, da bi zagotovila, da na pomoč niso vplivali netržni pomisleki in da je prispevala k prihodnji sposobnosti uspešnega poslovanja avtomobilske industrije.

149. 13. maja je Komisija odobrila 11 milijonov EUR pomoči za usposabljanje osebja v tovarnah proizvajalca tovornjakov Scania na Švedskem²⁰⁷. Pomoč v višini 57 milijonov EUR za usposabljanje je bila prav tako odobrena 2. decembra za Ford Romunija SA; s tem se je zaključil postopek preiskave v tej zadevi²⁰⁸. 5. junija je Komisija odobrila državna jamstva švedske države za Volvo Personvagnar (Volvo PV)²⁰⁹ in 13. novembra države Romunije za Ford Romania SA²¹⁰. Prav tako je odobrila naložbe za družbi Mercedes-Benz Madžarska²¹¹ in Ford España²¹².
150. Kar zadeva regionalno pomoč, je bila 29. aprila odobrena naložbena pomoč v višini 46 milijonov EUR za skupino Fiat za velik naložbeni projekt za proizvodnjo novega modela avtomobilov na Siciliji (Italija)²¹³. Vendar pa je 29. oktobra začela formalno preiskavo madžarske regionalne pomoči v višini okrog 50 milijonov EUR za velik naložbeni projekt podjetja Audi Hungaria Motor Kft. v njegovi obstoječi tovarni v Györu²¹⁴.
151. Na protimonopolnem področju so bili 28. oktobra sprejeti predhodni osnutek nove uredbe o skupinskih izjemah v sektorju motornih vozil in spremljajoče smernice. Besedili sta bili objavljeni za javno posvetovanje dne 21. decembra in sta nadaljevali smer, načrtano v Sporočilu Komisije z dne 22. julija²¹⁵. Na podlagi trenutnih dokazov in ob upoštevanju izida javnega posvetovanja Komisija meni, da se sporazumi o distribuciji avtomobilov ne bi smeli obravnavati drugače od podobnih sporazumov v drugih sektorjih. Tako osnutek uredbe o skupinskih izjemah zagotavlja, da bodo prihodnje splošne skupinske izjeme za vertikalne omejitve nadomestile sedanja posebna pravila za take sporazume. Toda za zaščito naložb, ki so jih opravili prodajalci avtomobilov v skladu s starimi pravili, na primer na krajih z več blagovnimi znamkami, se predlaga, da se ta prehod ne bi zgodil do 31. maja 2013.
152. Kar zadeva trge na koncu prodajne verige (popravila, vzdrževanje in rezervni deli), so opravljene analize pokazale, da je konkurenca bolj omejena zaradi njihove narave, povezane s trgovsko znamko, in da so v mnogih primerih bile potrebne posebne določbe za posamezne sektorje. Kar zadeva trge na koncu prodajne verige, naj bi zato s 1. junijem 2010 osnutek uredbe o skupinskih izjemah in osnutek spremljajočih

---

²⁰⁷ N98/2009 *Pomoč za usposabljanje za družbo Scania*, UL 147, 27.6.2009, str. 6.

²⁰⁸ Zadeva C39/2008 (ex N148/2008) *Pomoč za usposabljanje za družbo Ford Craiova*, Romunija.

²⁰⁹ N80/2009 *Država jamstva za družbo Volvo Cars*, UL C 172, 24.7.2009, str. 2.

²¹⁰ N478/2009 *Posamezna državna jamstva za družbo Ford Romania S.A.*

²¹¹ N671/2008. [Glej IP/09/1147](#).

²¹² N473/2008. [Glej IP/09/958](#).

²¹³ Zadeva N635/2008 *FIAT Termini Imerese*.

²¹⁴ Zadeva C31/2009 (ex N113/2009) *Audi Hungaria Motor Kft.*

²¹⁵ Sporočilo Komisije o prihodnjem okviru konkurenčnega prava za področje motornih vozil z dne 22. julija 2009 (COM(2009) 388 konč.)

smernic nadomestila veljavno uredbo o skupinskih izjemah²¹⁶. S tem se bodo dopolnila posebna sektorska pravila glede dostopa do informacij o popravilih in vzdrževanju za nova vozila.

2.10. Živilska industrija

153. Komisija je še naprej izvrševala pravila o konkurenci na živilskih trgih z aktivnim spremljanjem obstoječih odločb o zavezah in nadaljevala z ocenjevanjem zadev, za katere so bili leta 2008 opravljeni inšpekcijski pregledi. Projekt delovne skupine Komisije o delovanju verige preskrbe s hrano se je nadaljeval leta 2009. V tem okviru se je Komisija osredotočila na ugotavljanje dejstev, da bi opredelila možne pomisleke v zvezi s konkurenco, ki bi lahko vplivali na delovanje živilskega sektorja. Ugotovitve so bile posredovane nacionalnim organom za konkurenco (NOK) in vključeni v Sporočilo Komisije „Boljše delovanje verige oskrbe s hrano“, ki je bilo sprejeto 28. oktobra²¹⁷.
154. Podskupina za hrano pri Evropski mreži za konkurenco se je srečala julija in novembra. Na srečanjih so razpravljali o zadevah, povezanih z živilskimi trgi, in izmenjali najboljše prakse.
155. Sektor mlečnih proizvodov je eden izmed sektorjev, ki je bil v letu 2009 izpostavljen največjim težavam. Ob upoštevanju teh težav je Komisija julija sprejela „Poročilo o razmerah na trgu mlečnih proizvodov“²¹⁸. Ustanovljena je bila tudi Skupina na visoki ravni za mleko, ki je združila nacionalne kmetijske strokovnjake, in njeno delo teče. Dialog Komisije z nacionalnimi organi za konkurenco glede sektorja za mleko je bil prav tako okrepljen z ustanovitvijo skupne delovne skupine Evropske mreže za konkurenco, katere delo se bo nadaljevalo v letu 2010.

3. DEJAVNOSTI V ZVEZI S POTROŠNIKI

156. Vzpostavljena je bila enota za odnose s potrošniki in deluje že več kot eno leto. Njen cilj je poglobiti sodelovanje Generalnega direktorata za konkurenco s predstavniki potrošnikov in razvijati nove načine neposrednega komuniciranja s širšo javnostjo.
157. Leta 2003 je Komisija ustanovila Evropsko posvetovalno skupino za potrošnike (EPSP) kot glavni forum Komisije za sodelovanje s potrošniškimi organizacijami²¹⁹. EPSP je ustanovila podskupino za konkurenco, ki se sestane dvakrat letno v Bruslju²²⁰. Med letom je podskupina za konkurenco EPSP razpravljala o temah, kot so finančna kriza in s tem povezani ukrepi državne pomoči, digitalni kino, odločitve o Intelu in preiskava farmacevtskega sektorja.

---

²¹⁶ Uredba Komisije št. 1400/2002 z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil, UL L 203, 1.8.2002, str. 30–41.

²¹⁷ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16061_en.pdf.

²¹⁸ http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/index_en.htm.

²¹⁹ 2003/709/ES. Sklep z dne 9. oktobra 2003.

²²⁰ Podskupina za konkurenco EPSP je sestavljena iz enega predstavnika nacionalne potrošniške organizacije na državo članico EU in enega predstavnika Evropske potrošniške organizacije (BEUC) in dveh opazovalcev EGP (Islandija in Norveška). Komisija zagotavlja administrativno podporo za podskupino.

158. 21. oktobra je Generalni direktorat za konkurencio organiziral javni dogodek na temo „Konkurenca in potrošniki v 21. stoletju“. Za izboljšanje komunikacije so bile posodobljene strani za potrošnike na spletnem mestu Generalnega direktorata za konkurencio z namenom vključitve uporabnikom prijaznejših informacij.

4. EVROPSKA MREŽA ZA KONKURENCIO IN SODELOVANJE Z NACIONALNIMI SODIŠČI

159. Leta 2009 je bila Evropska mreža za konkurencio še naprej zelo dejaven forum za razprave in izmenjavo dobrih praks med Komisijo in organi za konkurencio v 27 državah članicah.
160. Generalni direktor Generalnega direktorata za konkurencio in vodje vseh nacionalnih organov za konkurencio so se srečali 13. oktobra. Razprava je bila osredotočena na: določanje prednostnih nalog, približevanje/preglednost postopkov, sankcije in kaznivost, sodelovanje in združitve. Na sestanku so bili obravnavani tudi ukrepi Komisije v finančni krizi in soglasno je bilo potrjeno poročilo o približevanju programov prizanesljivosti v okviru vzorčnega programa prizanesljivosti Evropske mreže za konkurencio²²¹.
161. Komisija je bila v skladu s členom 11(3) Uredbe obveščena o 129 novih preiskavah zadev, ki so jih začeli nacionalni organi za konkurencio leta 2009. Veliko število zadev je med drugim na področju energetike, medijev, telekomunikacij, prometa in finančnih storitev. Komisija je bila prav tako obveščena o 69 načrtovanih odločbah v skladu s členom 11(4) Uredbe št. 1/2003 (kar predstavlja 15-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2008).
162. Leta 2009 je Komisija izdala pet mnenj v skladu s členom 15(1) Uredbe o vprašanih nacionalnih sodišč glede uporabe pravil konkurence v EU: eno belgijskemu sodišču, eno litovskemu sodišču in tri španskim sodiščem. V zvezi s posredovanji *amicus curiae* v skladu s členom 15(3) Uredbe je Komisija predložila pisne pripombe v zadevi pred pariškim prizivnim sodiščem v zvezi z omejevanjem internetne prodaje v sporazumih selektivne distribucije²²²; [po razsodbi Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi C-429/07 je Komisija predložila pripombe sodišču Gerechtshof Amsterdam v zvezi z odbitkom davka pri globah Komisije.](#)
163. Med letom je bilo sklenjenih 10 sporazumov o donacijah za programe usposabljanja sodnikov v različnih državah članicah.

5. MEDNARODNE DEJAVNOSTI

164. V vse bolj globaliziranem svetovnem gospodarstvu mora biti temu ustrezno prilagojena tudi politika konkurence. Generalni direktorat za konkurencio je imel še naprej vodilno vlogo v mednarodni mreži za konkurencio (MMK). 22. in 23. januarja je Generalni direktorat za konkurencio v Bruslju priredil „Seminar o učinkovitosti organov za konkurencio“, prvi dogodek te vrste.

²²¹ To poročilo je dosegljivo na spletni strani <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>

²²² Zadeva pred pariškim prizivnim sodiščem, št. RG 2008/23812, *Pierre Fabre Dermo-Cosmétique*. Zadeva je sprožila zahtevo za predhodno odločanje v skladu s členom 267 PDEU; glej zadevo C-439/09.

165. Tako kot v preteklosti je Generalni direktorat za konkurenco dejavno sodeloval v delu odbora za konkurenco OECD in na letni konferenci medvladne skupine strokovnjakov (MSS) o konkurenčnem pravu in politiki konference Združenih narodov o trgovini in razvoju (UNCTAD), kjer je predložil prispevke za večino razprav okroglih miz.
166. Sodelovanje z Združenimi državami Amerike je bilo intenzivno tako v posameznih kot tudi v splošnih zadevah v zvezi s politiko konkurence. Enako velja za sodelovanje s kanadskim uradom za konkurenco in japonsko komisijo za pravično trgovino.
167. 23. maja sta Evropska skupnost in Južna Koreja podpisali dvostranski sporazum s področja konkurence, ki je začel veljati 1. julija²²³. Sporazum o prosti trgovini (SPT) z južno Korejo je bil parafiran 15. oktobra 2009 ter naj bi bil podpisan in začel veljati v letu 2010. Prvič se je zgodilo, da SPT vsebuje prepoved določenih vrst subvencij.
168. 8. oktobra je evropska komisarka Neelie Kroes podpisala memorandum o soglasju (MOS) z brazilskim ministrstvom za pravosodje in z vodji brazilskih organov za konkurenco, da bi zagotovili tesnejše sodelovanje med Generalnim direktoratom za konkurenco in brazilskimi kolegi.
169. Letni dialog o konkurenci s Kitajsko je potekal v Bruslju 22. in 23. junija. Sodelovanje z Indijo je bilo okrepljeno v letu 2009, ker je Indija imenovala sedem komisarjev v indijsko komisijo za konkurenco (IKK), ki je pooblaščen za uveljavitev zakona o konkurenci iz leta 2002.
170. Na področju širitev je zlasti potekalo tesno sodelovanje s Hrvaško in Turčijo. Ti dve državi kandidatki morata izpolniti določena merila, preden se lahko začnejo pristopna pogajanja o poglavju o konkurenci. Poleg tega je Generalni direktorat za konkurenco nadalje pomagal državam Zahodnega Balkana pri usklajevanju njihovih pravil o konkurenci z zakonodajo EU in sodeloval v pripravljanih razgovorih o možnosti članstva Islandije v EU.

6. MEDINSTITUCIONALNO SODELOVANJE

171. Leta 2009 je Komisija nadaljevala svoje sodelovanje z ostalimi institucijami Evropske unije v skladu z ustreznimi sporazumi ali protokoli z zadevnimi institucijami²²⁴.
172. Leta 2009 je Evropski parlament (EP) sprejel resolucijo o beli knjigi o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil in letno poročilo o konkurenci za leti 2006 in 2007. Poleg rednega dialoga med komisarko za konkurenco in odborom ECON je Komisija sodelovala v razpravah, ki so jih organizirali ostali parlamentarni odbori, in v razpravah o številnih temah, vključno z letnim poročilom o konkurenci,

---

²²³ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Vlado Republike Koreje o sodelovanju pri protikonkurenčnih dejavnostih (UL L 202, 4.8.2009, str. 36).

²²⁴ Okvirni sporazum z dne 26. maja 2005 o odnosih med Evropskim parlamentom in Komisijo; Protokol o sodelovanju med Evropsko komisijo in Evropskim ekonomsko-socialnim odborom z dne 7. decembra 2005; Protokol o sporazumih o sodelovanju med Evropsko komisijo in Odborom regij z dne 17. novembra 2005.

beli knjigi o odškodninskih tožbah, sporočilu o radiodifuziji, državni pomoči in finančni krizi, preiskavi farmacevtskega sektorja in uredbi o skupinskih izjemah za sektor motornih vozil. S člani parlamenta so potekala tudi dvostranska srečanja o teh in številnih drugih vprašanjih.

173. Komisija tesno sodeluje s Svetom in ga obvešča o pomembnih političnih pobudah na področju konkurence, kot so ukrepi državne pomoči in smernice za bančni sektor ter drugi dodatni ukrepi državne pomoči v okviru finančne in gospodarske krize. Ekonomsko-finančni odbor (EFC)²²⁵ je bil naprošen za mnenje v zvezi s sporočili o bančništvu, dokapitalizaciji, oslabljenih sredstvih in prestrukturiranju ter v zvezi s pregledom jamstvenih shem in shem dokapitalizacije. Komisija je dala mnenje na sklepe o politiki konkurence, ki so bili sprejeti v različnih formacijah Sveta, kot so ECOFIN, Svet za konkurenčnost, Svet za promet, telekomunikacije in energijo ter Evropski svet.
174. Komisija obvešča Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) in Odbor regij o vseh bistvenih političnih pobudah in sodeluje v razpravah, ki potekajo v zadevnih odborih o teh pobudah. V letu 2009 je EESO objavil poročila o letnem poročilu o konkurenci za leto 2007 in o beli knjigi od odškodninskih tožbah. Službe Generalnega direktorata za konkurenco so se udeležile srečanj delovnih skupin in dvostranskih sestankov s poročevalci EESO o številnih drugih temah, med drugim o prilagajanju MSP spremembam globalnega trga, ladjedelništvu in državnih pomočeh.

---

²²⁵ EFC pripravlja delo za Svet za ekonomske in finančne zadeve (ECOFIN). V njem sodeluje tudi predstavnik Evropske centralne banke.